Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Bakalářská práce

Dopady války na Ukrajině na český trh práce: Integrace ukrajinských uprchlíků na pracovním trhu ČR

Uliana Lysiak

© 2026 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Uliana Lysiak

Ekonomika a management

Název práce

Dopady války na Ukrajině na český trh práce: Integrace ukrajinských uprchlíků na pracovním trhu ČR

Název anglicky

Impacts of the War in Ukraine on the Czech Labor Market: Integration of Ukrainian Refugees into the Czech Workforce

---

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je zhodnotit, jak válka na Ukrajině ovlivnila migraci a její dopady na český pracovní trh. Práce se zaměří na změny v zaměstnanosti, poptávce po pracovní síle a integrační procesy ukrajinských uprchlíků na českém trhu práce.

Metodika

Pro naplnění cíle bakalářské práce budou použita sekundární data získaná z dostupných statistických zdrojů, jako je Český statistický úřad nebo Ministerstvo práce a sociálních věcí. Tato data umožní zhodnotit situaci ukrajinských pracovníků v ČR před a po začátku války. Pro analýzu dat budou využity vhodné statistické metody. Výsledky analýzy budou interpretovány v kontextu aktuální situace na českém trhu práce.

Doporučený rozsah práce

30–40 stran

Klíčová slova

pracovní trh, válka na Ukrajině, migrace, zaměstnanost, integrace

---

Doporučené zdroje informací

DRBOHLAV, Dušan. Ukrajinská Pracovní Migrace V Česku : Migrace – Remitence – (rozvoj). Praha: Karolinum Press, 2015. ISBN 978-80-246-2995-7.

HINDLS, Richard; HRONOVÁ, Stanislava a SEGER, Jan. *Statistika pro ekonomy.* Praha: Professional publishing, 2006. ISBN 80-86419-99-1.

KACZOR, Pavel. Trh práce v ČR. Praha: Oeconomica, 2024. ISBN 978-80-245-2513-6.

MÜNICH, Daniel; PROTIVÍNSKÝ, Tomáš. Vývoj postojů české veřejnosti k válečným uprchlíkům z Ukrajiny. Praha: Národohospodářský ústav AV ČR, 2023. ISBN 978-80-7344-662-8.

OTT, Lyman R.; LONGNECKER, Michael. An Introduction to Statistical Methods & Data Analysis. Boston: Cengage Learning, 2016. ISBN 978-1-305-26947-7.

Předběžný termín obhajoby

2025/26 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Karel Tomšík

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 27. 06. 2025

doc. Ing. Tomáš Hlavsa, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 04. 07. 2025

prof. Ing. Lukáš Čechura, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 15. 03. 2026

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Dopady války na Ukrajině na český trh práce: Integrace ukrajinských uprchlíků na pracovním trhu ČR“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.03.2026 _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu mé práce Ing. Karlu Tomšíkovi za jeho rady a pomoc při zpracování této práce.

Dopady války na Ukrajině na český trh práce: Integrace ukrajinských uprchlíků na pracovním trhu ČR

Abstrakt

Tato bakalářská práce hodnotí, jak ruská invaze na Ukrajinu ovlivnila migraci Ukrajinců do ČR a jaké dopady měla tato migrační vlna na český pracovní trh. Teoretická část vymezuje základní pojmy nucené a pracovní migrace, popisuje reakci Evropské unie v podobě dočasné ochrany a představuje makroekonomické koncepty nezbytné pro analýzu trhu práce. Současně popisuje demografickou strukturu ukrajinských uprchlíků, jejich motivaci k výběru České republiky a faktory ovlivňující jejich pracovní integraci. Praktická část analyzuje vývoj zaměstnanosti ukrajinských pracovníků v letech 2015–2024, změny jejich podílu na celkové zaměstnanosti cizinců, proměnu genderové struktury a sektorové rozložení pracovního uplatnění. Výsledky ukazují výrazný nárůst zaměstnanosti po roce 2022 a postupnou diverzifikaci pracovních pozic. Regresní analýza potvrzuje negativní vztah mezi zaměstnaností Ukrajinců a mírou nezaměstnanosti, což naznačuje, že jejich přítomnost pomáhá pokrývat dlouhodobý nedostatek pracovní síly. Práce tak ukazuje, že ukrajinští uprchlíci sehráli významnou roli při stabilizaci českého trhu práce.

Klíčová slova:
Pracovní trh, válka na Ukrajině, migrace, zaměstnanost, integrace

Impacts of the War in Ukraine on the Czech Labor Market: Integration of Ukrainian Refugees into the Czech Workforce

Abstract

This bachelor's thesis evaluates how the Russian invasion of Ukraine influenced the migration of Ukrainians to the Czech Republic and what impact this migration wave had on the Czech labour market. The theoretical part defines the key concepts of forced and labour migration, describes the European Union's response through temporary protection, and introduces macroeconomic concepts essential for analysing the labour market. It also outlines the demographic structure of Ukrainian refugees, their motivation for choosing the Czech Republic, and the factors shaping their labour market integration. The practical part analyses the development of employment among Ukrainian workers in 2015–2024, changes in their share of total foreign employment, shifts in gender composition, and the sectoral distribution of their jobs. The findings show a significant increase in employment after 2022 and a gradual diversification of job positions. The regression analysis confirms a negative relationship between Ukrainian employment and the unemployment rate, suggesting that their presence helps to cover the long-term labour shortage. Overall, the thesis demonstrates that Ukrainian refugees have played an important role in stabilising the Czech labour market.

Keywords:

Labor market, war in Ukraine, migration, employment rate, integration

Obsah

1 Úvod 10

2 Cíl práce a metodika 11

2.1 Cíl práce 11

2.2 Metodika 11

3 Teoretická východiska 14

3.1 Migrace z Ukrajiny do České republiky po roce 2022 – základní vymezení a charakteristika 14

3.1.1 Rozlišení pojmů uprchlík a pracovní migrant 14

3.1.2 Statistické informace o počtu uprchlíků v EU a ČR 14

3.1.3 Kdo jsou ukrajinští uprchlíci v České republice 15

3.1.4 Důvody vyberu České republiky třetí hlavní destinaci ukrajinskými uprchlíky 15

3.2 Pracovní trh 16

3.3 Zaměstnanost v České republice – struktura a trendy před rokem 2022 17

3.3.1 Zaměstnanost cizinců v roce 2021 18

3.3.2 Struktura zaměstnanosti podle odvětví 18

3.3.3 Nejvíce poptávané profese v letech 2019-2021 18

3.4 Postavení ukrajinských uprchlíků na trhu práce 19

3.4.1 Role Ukrajinců na českém trhu práce 20

3.4.2 Kvalifikační struktura a profesní uplatnění 21

3.4.3 Mzdové podmínky 21

3.4.4 Nestabilní zaměstnání a sociální nejistota 22

3.4.5 Determinanty pracovní integrace 23

3.5 Příjmy a náklady státu v souvislosti s ukrajinskými uprchlíky 23

4 Vlastní práce 25

4.1 Vývoj zaměstnanosti cizinců v ČR se zaměřením na občané Ukrajiny a Slovenska (2015–2024) 25

4.1.1 Zaměstnanost občanů Slovenska v letech 2015–2024 25

4.1.2 Zaměstnanost občanů Ukrajiny v letech 2015–2024 26

4.1.3 Srovnání obou skupin 27

4.2 Podíl ukrajinských pracovníků na celkovém počtu zaměstnaných cizinců (2015–2024) 28

4.3 Vývoj a porovnání genderové struktury zaměstnanosti ukrajinských pracovníků (2017–2024) 29

4.3.1 Vývoj genderové struktury před a po roce 2022 29
4.3.2 Porovnání genderové struktury v letech 2021 a 2024 30
4.3.3 Shrnutí vývoje genderové struktury 31
4.4 Odvětvová struktura zaměstnanosti ukrajinských pracovníků (2021 vs. 2024) 32
4.4.1 Odvětvová struktura zaměstnanosti v roce 2021 34
4.4.2 Odvětvová struktura zaměstnanosti v roce 2024 35
4.4.3 Srovnání odvětvové struktury zaměstnanosti v letech 2021 a 2024 35
4.4.4 Analýza absolutní změny podílu mezi lety 2021 a 2024 35
4.4.5 Analýza tempa růstu podílu po roce 2022 36
4.4.6 Shrnutí změn v odvětvové struktuře zaměstnanosti 36
4.5 Vnitřní struktura zaměstnanosti Ukrajinců podle odvětví (2021 vs. 2024) 37
4.5.1 Odvětvová struktura zaměstnanosti v roce 2021 39
4.5.2 Odvětvová struktura zaměstnanosti v roce 2024 40
4.5.3 Srovnání odvětvové struktury zaměstnanosti v letech 2021 a 2024 40
4.5.4 Analýza absolutní změny podílu mezi lety 2021 a 2024 40
4.5.5 Analýza tempa růstu podílu po roce 2022 41
4.5.6 Shrnutí změn ve vnitřní struktuře zaměstnanosti 41
4.6 Regresní analýza vztahu mezi zaměstnaností ukrajinských pracovníků a mírou nezaměstnanosti v ČR 42

5 Výsledky 44

6 Závěr 46

7 Seznam použitých zdrojů 47

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratek 50
8.1 Seznam obrázků 50
8.2 Seznam tabulek 50
8.3 Seznam grafů 50
8.4 Seznam použitých zkratek 51

9 Přílohy 52

1 Úvod

V únoru 2022 začala v důsledku ruské invaze na Ukrajinu jedna z největších migračních vln v Evropě za poslední desetiletí. Miliony lidí byly nuceny opustit své domovy a hledat bezpečí v jiných zemích. Česká republika se stala jednou z hlavních cílových zemí ukrajinských uprchlíků, a to zejména díky geografické blízkosti a již existující ukrajinské komunitě.

Integrace ukrajinských uprchlíků na pracovní trh se stala důležitým tématem jak z ekonomického, tak ze sociálního hlediska. Zapojení uprchlíků do pracovního procesu může pomoci zmírnit nedostatek pracovní síly v některých odvětvích české ekonomiky, zároveň přináší nové výzvy spojené například s uznáváním kvalifikace, jazykovou bariérou nebo strukturou pracovních pozic dostupných pro ně.

Práce vychází z odborné literatury a z analýzy dostupných statistických dat. Využita jsou především data Českého statistického úřadu, Ministerstva práce a sociálních věcí a dalších relevantních institucí. Na základě těchto zdrojů jsou sledovány hlavní trendy související s migrací z Ukrajiny a jejich možné souvislosti s vývojem českého trhu práce.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je zhodnotit, jak válka na Ukrajině ovlivnila migraci a její dopady na český pracovní trh. Práce se zaměří na změny v zaměstnanosti, poptávce po pracovní síle a integrační procesy ukrajinských uprchlíků na českém trhu práce.

2.2 Metodika

Tato bakalářská práce vychází z analýzy sekundárních statistických dat a odborné literatury zaměřené na problematiku migrace a integrace cizinců na trhu práce. Empirická část práce se soustředí na vývoj zaměstnanosti ukrajinských pracovníků v České republice a na jejich postavení na českém trhu práce v souvislosti s migrační vlnou vyvolanou ruskou invazí na Ukrajinu v roce 2022.

Analýza je založena především na statistických datech Českého statistického úřadu, která poskytují informace o zaměstnanosti cizinců podle státního občanství, pohlaví a odvětví ekonomické činnosti podle klasifikace CZ-NACE. Doplňkově jsou využita také data Ministerstva práce a sociálních věcí a další veřejně dostupné statistiky. Zkoumané období zahrnuje roky 2015–2024, což umožňuje sledovat dlouhodobý vývoj zaměstnanosti ukrajinských pracovníků jak v období před vypuknutím války, tak po roce 2022.

Při analýze vývoje sledovaných ukazatelů jsou využity základní metody deskriptivní statistiky a analýzy časových řad. Pro vyjádření absolutní změny sledovaného ukazatele v čase se používá první diference, která je definována jako rozdíl hodnot ukazatele ve dvou po sobě následujících obdobích:

$$\Delta_t = y_t - y_{t-1}, \tag{1}$$

kde y_t představuje hodnotu ukazatele v období t a y_{t-1} hodnotu ukazatele v předchozím období.

Pro vyjádření relativní změny ukazatele v čase se využívá koeficient růstu, který je definován jako poměr hodnoty ukazatele ve dvou po sobě následujících obdobích:

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}}. \quad (2)$$

(Hindls et al. 2006)

Pro zkoumání závislosti mezi dvěma kvantitativními proměnnými je využita jednoduchá lineární regresní funkce ve tvaru:

$$y_t = b_0 + b_1 x_t, \quad (3)$$

kde y_t představuje hodnotu závislé proměnné, x_t hodnotu nezávislé proměnné, b_0 je absolutní člen modelu, b_1 regresní koeficient vyjadřující změnu závislé proměnné při změně nezávislé proměnné o jednu jednotku.

V případě regresní analýzy založené na datech časových řad se často využívá logaritmická transformace proměnných, kdy jednotlivé proměnné vstupují do modelu ve formě přirozených logaritmů:

$$\ln y_t = b_0 + b_1 \ln x_t \quad (4)$$

Regresní koeficient b_1 lze v tomto případě interpretovat jako elasticitu, tedy procentní změnu závislé proměnné y_t vyvolanou jednotkovou procentní změnou nezávislé proměnné x_t. (Cipra 2013)

Na základě uvedených metod je následně provedena analýza vývoje zaměstnanosti cizinců v České republice se zaměřením na občany Ukrajiny. Hodnoceny jsou změny v jejich absolutních počtech i relativním zastoupení na trhu práce. Součástí analýzy je také zkoumání struktury zaměstnanosti ukrajinských pracovníků, zejména z hlediska jejich podílu na celkové zaměstnanosti cizinců, genderové struktury a rozložení zaměstnanosti podle jednotlivých odvětví ekonomiky.

Pro hlubší analýzu vztahu mezi zaměstnaností ukrajinských pracovníků a vývojem českého trhu práce je využita lineární regresní analýza časových řad. Model zkoumá vztah mezi změnami počtu zaměstnaných občanů Ukrajiny v České republice a vývojem míry nezaměstnanosti. Vzhledem k charakteru časových řad jsou proměnné transformovány pomocí prvních diferencí přirozených logaritmů, což umožňuje interpretovat výsledky modelu jako procentní změny sledovaných veličin. Odhadnutý regresní model tak umožňuje

posoudit, zda růst zaměstnanosti ukrajinských pracovníků souvisí se změnami míry nezaměstnanosti v České republice.

3 Teoretická východiska

3.1 Migrace z Ukrajiny do České republiky po roce 2022 – základní vymezení a charakteristika

Ruská invaze na Ukrajinu v roce 2022 vyvolala bezprecedentní migrační vlnu směrem do členských států Evropské unie, přičemž Česká republika se stala jednou z hlavních cílových zemí. Tato kapitola se zaměřuje na vymezení základních pojmů souvisejících s nucenou migrací, statistický přehled vývoje počtu uprchlíků v EU a ČR a charakteristiku ukrajinských občanů pobývajících na území České republiky. Současně identifikuje hlavní faktory, které přispěly k tomu, že si Českou republiku zvolili jako jednu z klíčových destinací.

3.1.1 Rozlišení pojmů uprchlík a pracovní migrant

Uprchlík (refugee) je definován mezinárodním právem, zejména Ženevskou úmluvou z roku 1951, jako osoba, která byla nucena opustit svou zemi kvůli pronásledování, ozbrojenému konfliktu, násilí nebo porušování lidských práv, a která nemůže či nechce využít ochranu vlastní vlády. Uprchlíci čelí existenčnímu ohrožení v zemi původu a mají nárok na mezinárodní ochranu. (UNHCR 2025)

Migrant za účelem zaměstnání je osoba, která migruje z jedné země do druhé s cílem získat zaměstnání, které není samostatnou výdělečnou činností, včetně jakékoli osoby, která byla řádně přijata jako migrant za účelem zaměstnání. Migranti se mohou vrátit do své domovské země, pokud si to přejí, bez toho, aby čelili ohrožení svého života nebo svobody. (International Labour Organization 1949)

3.1.2 Statistické informace o počtu uprchlíků v EU a ČR

Ruská invaze na Ukrajinu v roce 2022 vyvolala početnou vlnu migrace, především směrem do bezpečnějších evropských zemí. V reakci na tuto krizi Rada Evropské unie aktivovala institut dočasné ochrany, který členským státům umožnil rychle poskytovat ochranu osobám prchajícím před válečným konfliktem.(Rada EU 2022)

K 31. lednu 2025 se v Evropské unii nacházelo přibližně 4,3 milionu osob s uděleným statusem dočasné ochrany. Nejvyšší počty byly evidovány v Německu (1 170 250; 27,3 %), Polsku (993 015; 23,2 %) a České republice (394 985; 9,2 %). Přestože se ČR v absolutním vyjádření nachází za Německem a Polskem, v relativním přepočtu na 1 000 obyvatel

dlouhodobě vykazuje nejvyšší hodnotu (35,3 osob), což potvrzuje, že Česko sehrálo v přijímání uprchlíků velmi významnou roli. (Eurostat 2025)

3.1.3 Kdo jsou ukrajinští uprchlíci v České republice

Od roku 2021 se složení ukrajinských občanů pobývajících v České republice výrazně změnilo. Většinu začali tvořit držitelé přechodných pobytů, zejména statusu dočasné ochrany, který byl zaveden po vypuknutí války na Ukrajině. V roce 2022 bylo na území České republiky registrováno rekordních 635 857 občanů Ukrajiny, z nichž 542 388 osob (85,2 %) mělo některý z typů přechodného pobytu – tedy dlouhodobý pobyt, dlouhodobá víza nebo status dočasné ochrany. Občané Ukrajiny tak tvořili 57,1 % všech cizinců registrovaných v České republice.

Z hlediska demografické struktury mezi ukrajinskými uprchlíky výrazně převažují ženy, jejichž podíl činil v roce 2022 56,6 %. Tento nepoměr je dán skutečností, že po vypuknutí války do České republiky přicházely zejména matky s dětmi, zatímco muži zůstávali na Ukrajině. Věková struktura ukrajinské populace v ČR se tak liší od struktury ostatních cizinců i majoritní populace. V roce 2022 bylo 75,6 % Ukrajinců v produktivním věku (15–64 let), zatímco děti do 15 let tvořily 20,7 % a osoby starší 65 let pouze 3,7 %. Tyto údaje potvrzují, že většina uprchlíků tvoří ženy a děti.(ČSÚ 2023)

Zásadní změna nastala rovněž v účelech pobytu. Zatímco do roku 2021 převažovaly důvody související se zaměstnáním a podnikáním, po vypuknutí války získaly drtivou převahu humanitární důvody, které spadají do kategorie „jiné“ (80,8 % všech pobytů v roce 2022). To ukazuje, že většina nově příchozích Ukrajinců nepřišla za prací, ale hledala ochranu před válečným konfliktem.

Z územního hlediska se ukrajinští uprchlíci nejvíce soustřeďují v Praze (26,7 % z celkového počtu), dále ve Středočeském kraji (15,3 %) a v Jihomoravském kraji (9,8 %). Nejnižší podíly ukrajinských občanů byly zaznamenány ve Zlínském, Olomouckém a Karlovarském kraji.(ČSÚ 2023)

3.1.4 Důvody vyberu České republiky třetí hlavní destinaci ukrajinskými uprchlíky

Ukrajinské uprchlici si po roce 2022 vybíraly Českou republiku jako jednu z hlavních cílových zemí zejména z důvodu geografické a kulturní blízkosti, jazykové podobnosti a vhodným podmínkám pro integraci (viz tabulku 1). Česká republika byla vnímaná

ukrajinskými uprchlíky jako prostředí s podobnými kulturními hodnotami, což usnadňuje přizpůsobení a snižuje míru kulturního šoku.(Dobiášova 2024) Významnou roli hrála také státní podpora, zahrnující finanční příspěvky, přístup na pracovní trh, ke vzdělání i k bezplatným kurzům českého jazyka. Důležitým aspektem stala rovněž ochota české společnosti přijímat ukrajinské uprchlíky. Pozitivní postoj z jejich strany byl ovlivněn historickými zkušenostmi se sovětskou okupací, dlouhodobou přítomností ukrajinské komunity v ČR a příznivou politickou strategii na začátku ruské agrese. Tento přístup se zásadně lišil od postojů vůči migrantům z Blízkého východu a severní Afriky po roce 2015, kdy česká veřejnost zaujímala převážně odmítavý postoj.(Amit et al. 2024) Kombinace těchto faktorů vedla k tomu, že Česká republika byla vnímána jako bezpečná a stabilní země vhodná pro dočasný i dlouhodobý pobyt uprchlíků.

Tabulka 1. Faktory výběru země usídlení ze strany respondentů

Důvody výběru dle země	Česká republika
Jazyková podobnost/znalost jazyka	5 482 (94,02 %)
Dostupnost a kvalita vzdělání	4 817 (82,61 %)
Rodina/přátelé žijící v zemi	2 745 (47,08 %)
Možnosti trhu práce	2 471 (42,38 %)
Kulturní podobnost	2 249 (38,57 %)
Geografická blízkost Ukrajině	1 724 (29,57 %)
Sociální systém a podpora rodiny	1 322 (22,67 %)
Ekonomická sila země	1 291 (22,14 %)
Mezikulturní prostředí	739 (12,67 %)

Zdroj: Vlastní zpracování dat dle Dobiášová (2024)

3.2 Pracovní trh

Pro posouzení změn na pracovním trhu České republiky před a po začátku ruské invaze na Ukrajinu je nejprve nezbytné vymezit samotný pojem trhu práce a jeho základní makroekonomické souvislosti.

Trh práce je jedním ze základních sektorů makroekonomické analýzy, který představuje prostor, kde se setkává nabídka práce ze strany domácností s poptávkou firem, jejichž cílem je získat pracovní sílu potřebnou k realizaci produkčních záměrů (Kaczor 2024). Jak uvádějí Vejmělek, Žďárek a kol. v publikaci „Makroekonomická analýza – od teorie k aplikaci“, trh práce je klíčovým mechanismem, prostřednictvím kterého se pracovní síla zapojuje do produkčního procesu a jehož výsledky se promítají do celkového hospodářského výkonu

ekonomiky. Nerovnováha na tomto trhu se projevuje především nezaměstnaností, která představuje situaci, kdy část ekonomicky aktivního obyvatelstva nemůže při daných podmínkách nalézt zaměstnání. Nezaměstnanost je proto jedním ze základních makroekonomických ukazatelů a zároveň výchozím bodem pro analýzu širších souvislostí, zejména vztahu mezi nezaměstnaností a inflací v rámci Phillipsovy křivky a vztahu mezi nezaměstnaností a vývojem reálného Hrubého domácího produktu (HDP), který popisuje Okunův zákon.(Vejmělek et al. 2025)

Phillipsova křivka vyjadřuje vztah mezi mírou nezaměstnanosti a inflací. Původně byla formulována jako empiricky pozorovaná negativní závislost mezi nezaměstnaností a tempem růstu mezd. Později rozšířena na vztah mezi nezaměstnaností a inflací. V krátkém období platí, že při nízké nezaměstnanosti roste tlak na zvyšování mezd, což se následně promítá do růstu cenové hladiny. Naopak při vyšší nezaměstnanosti jsou mzdové tlaky slabší a inflace má tendenci zpomalovat. (Jurečka et al. 2023)

Souvislost mezi nezaměstnaností a vývojem reálného HDP popisuje Okunův zákon. Tento empirický vztah vyjadřuje, že pokud reálný HDP roste pomaleji než potenciální produkt, dochází ke zvyšování míry nezaměstnanosti. Naopak rychlejší růst ekonomiky je zpravidla spojen s poklesem nezaměstnanosti. Okunův zákon tedy ukazuje, že změny v objemu produkce se promítají do situace na trhu práce. Nezaměstnanost tak není izolovaným jevem, ale úzce souvisí s celkovým hospodářským cyklem a dynamikou ekonomického růstu.

3.3 Zaměstnanost v České republice – struktura a trendy před rokem 2022

Tato kapitola poskytuje přehled zaměstnanosti v České republice s důrazem na strukturu pracovní síly, regionální rozložení a profesní poptávku v letech 2019–2021. Zvláštní pozornost je věnována zaměstnanosti cizinců, kteří tvoří významnou část českého trhu práce, zejména v průmyslových a manuálních profesích. Kapitola zahrnuje rozdělení podle odvětví a profesí, stejně jako poptávku po volných pracovních místech, což umožňuje porozumět, které sektory a profese byly před invazí na Ukrajinu nejvíce zatíženy a kde byla přítomnost cizinců klíčová. Tento rámec slouží jako východisko pro následné posouzení dopadů ukrajinské migrační vlny na český pracovní trh.

3.3.1 Zaměstnanost cizinců v roce 2021

K 31. prosinci 2021 bylo v České republice zaměstnáno celkem 804 252 cizinců. Nejvíce jich pracovalo v regionu Praha, kde bylo evidováno 264 510 zaměstnaných cizinců. Druhým největším regionem podle počtu zaměstnaných cizinců byly Střední Čechy s 133 690 osobami. Region Jihozápad měl 104 694 zaměstnaných cizinců, zatímco Jihovýchod vykázal 102 956. V regionu Severovýchod pracovalo 80 441 cizinců. Tyto regiony představují nejvýznamnější oblasti zaměstnanosti cizinců v rámci České republiky.(ČSÚ 2021b)

Kromě regionálního rozložení zaměstnanosti cizinců je důležité podívat se i na jejich státní příslušnost. K 31. prosinci 2021 tvořili občané zemí Evropské unie celkem 435 401 zaměstnaných cizinců v České republice. Největší skupinu představovali Slováci s počtem 230 833 osob. Významné zastoupení měli také občané Polska (49 929) a Rumunska (49 318). Z ostatních zemí mimo EU pocházelo dalších 368 851 zaměstnaných cizinců. Nejpočetnější skupinou byli Ukrajinci, kterých bylo 220 778. Druhou největší komunitou byli Vietnamci s 36 758 osobami. Nejpočetnějšími skupinami cizinců zaměstnaných v České republice k 31. prosinci 2021 byli občané Slovenska a Ukrajiny.(ČSÚ 2021a)

3.3.2 Struktura zaměstnanosti podle odvětví

V roce 2021 bylo v národním hospodářství České republiky zaměstnáno celkem 5 213,4 tisíce osob. Struktura zaměstnanosti podle klasifikace CZ-NACE ukazuje, že největší podíl pracovníků byl soustředěn ve zpracovatelském průmyslu (1 358,2 tis.), který tak představoval klíčové odvětví české ekonomiky. Významnou část zaměstnaných tvořili rovněž pracovníci ve velkoobchodu a maloobchodu včetně oprav motorových vozidel (577,0 tis.), dále ve stavebnictví (413,4 tis.), zdravotnictví a sociální péči (403,4 tis.), vzdělávání (386,3 tis.) a veřejné správě a obraně (342,8 tis.).

Naopak nejmenší počet zaměstnaných byl zaznamenán v odvětvích těžby a dobývání (29,3 tis.), činností v oblasti nemovitostí (44,4 tis.) a kulturních, zábavních a rekreačních činností (88,3 tis.).(ČSÚ 2021c)

3.3.3 Nejvíce poptávané profese v letech 2019-2021

Analýza neobsazenosti volných pracovních míst podle profese v České republice v letech 2019–2021 ukazuje, jak se měnila poptávka po pracovnících v různých profesích.

V roce 2019 bylo v Česku celkem 340 952 volných pracovních míst. Nejvíce neobsazených pozic bylo u pomocných a nekvalifikovaných pracovníků (125 052), dále u obsluhy strojů a zařízení, montérů (71 704) a řemeslníků a opravářů (36 899). Vysoký počet volných míst byl i u specialistů (31 049) a pracovníků ve službách a prodeji (30 747). Naopak nejméně pracovních míst bylo nabízeno pro kvalifikované pracovníky v zemědělství, lesnictví a rybářství (3 117) a zaměstnance v ozbrojených silách (3 419).(MPSV 2019)

V roce 2020 se celkový počet volných míst snížil na 318 581. Tento pokles souvisel s dopady pandemie COVID-19, která omezila činnost mnoha firem. Největší poptávka byla i nadále po obsluze strojů a zařízení, montérech (104 456), pomocných a nekvalifikovaných pracovnících (78 915) a řemeslnících a opravářích (65 784).(MPSV 2020)

V roce 2021 se situace na trhu práce zlepšila a počet volných pracovních míst vzrostl na 343 147. Stejně jako v předchozích letech chyběli hlavně dělníci a pracovníci v technických a manuálních profesích – nejvíce pozic bylo pro obsluhu strojů a zařízení (114 749), pomocné a nekvalifikované pracovníky (76 315) a řemeslníky a opraváře (71 758).(MPSV 2021)

Celkově lze říct, že v letech 2019–2021 byla v Česku největší poptávka po manuálních a dělnických profesích, zatímco zájem o vysoce kvalifikované pracovníky byl stabilní a méně výrazný. Tyto údaje ukazují, že česká ekonomika je stále silně zaměřená na průmysl a technické obory.

3.4 Postavení ukrajinských uprchlíků na trhu práce

Kapitola se zaměřuje na postavení ukrajinských uprchlíků na českém trhu práce a analyzuje jejich pracovní uplatnění, kvalifikační strukturu, mzdové podmínky i faktory, které ovlivňují úspěšnost jejich integrace. Na základě dostupných statistických zdrojů a aktuálních výzkumů ukazuje, jak významnou roli ukrajinští uprchlíci v české ekonomice hrají, jaké bariéry při vstupu na trh práce nejčastěji zažívají a jak se jejich pracovní situace vyvíjela od roku 2022. Součástí kapitoly je také rozbor determinantů pracovní integrace, jako je znalost českého jazyka či uznávání zahraniční kvalifikace, a přehled ekonomických dopadů jejich přítomnosti, včetně informací o příjmech a nákladech státu spojených s ukrajinskými uprchlíky.

3.4.1 Role Ukrajinců na českém trhu práce

Zaměstnanost ukrajinských uprchlíků

K 31. prosinci 2024 bylo v České republice evidováno celkem 845 468 zaměstnaných cizinců, což potvrzuje rostoucí význam cizinců pro český pracovní trh. Největší skupinu tvořili občané Ukrajiny, jejichž počet dosáhl 304 682 osob. Ukrajinci tak představují nejpočetnější skupinu zahraničních pracovníků mimo země Evropské unie. Tento fakt úzce souvisí s migrační vlnou po roce 2022, kdy po vypuknutí války na Ukrajině získalo mnoho Ukrajinců v České republice status dočasné ochrany a následně se začali postupně integrovat do společnosti i na trh práce.(ČSÚ 2024)

Statistiky ukazují, že po začátku války většina Ukrajinců vstupovala do ČR z humanitárních důvodů a neplánovala dlouhodobý ekonomický pobyt, přesto se s prodlužováním konfliktu značná část začala aktivně zapojovat na pracovní trh — zejména v průmyslu, stavebnictví či v nekvalifikovaných pozicích.(Holý 2024)

Pracovní podmínky ukrajinských uprchlíků

Ukrajinští uprchlíci se v posledních letech stali významnou součástí českého pracovního trhu. Práci má přibližně 80 % osob z jejich potenciální pracovní síly. Dvě třetiny z nich pracují více než 30 hodin týdně, což znamená na plný úvazek, a 14 % na částečný úvazek. Jen malá část nadále pracuje na dálku pro ukrajinské zaměstnavatele a zhruba šestina ekonomicky aktivních osob v době výzkumu nepracovala.(Spurný a Tabery 2025)

Zaměstnanost uprchlíků se po roce 2022 výrazně zvýšila a později stabilizovala. Mezi muži pracuje na plný úvazek o něco více osob než mezi ženami, což může souviset s rodinnými povinnostmi. Klíčovým faktorem úspěšné integrace se ukazuje znalost češtiny – mezi osobami s velmi nízkou jazykovou úrovní nepracuje přibližně třetina, zatímco u těch, kteří se domluví v běžných situacích, jde už jen o jednotky procent. Významnou roli hraje také vzdělání – většina osob, které pracují na dálku pro ukrajinské zaměstnavatele, má vysokoškolské vzdělání.(Spurný a Tabery 2025)

Ukrajinci v podnikání

Ukrajinci se výrazně uplatňují i v oblasti podnikání. Ke konci roku 2024 bylo v České republice registrováno 43 305 ukrajinských podnikatelů, což představuje nejpočetnější

skupinu mezi podnikateli-cizinci. Tento trend svědčí o postupné ekonomické adaptaci a integraci ukrajinských uprchlíků, kteří se kromě závislé práce začínají prosazovat i jako podnikatelé.(ČSÚ 2024)

3.4.2 Kvalifikační struktura a profesní uplatnění

Uprchlíci jsou nejčastěji zaměstnáváni v nízkokvalifikovaných profesích, zejména v třídách 8 a 9 klasifikace CZ-ISCO, kam spadají například obsluha strojů, skladníci či různé pomocné pracovní pozice. Podíl ukrajinských uprchlíků mezi uchazeči o práci v těchto profesích se v čase výrazně nemění a dlouhodobě se pohybuje kolem 11,4 %.

Zaměstnavatelé zároveň uvádějí, že při obsazování středně a vysoce kvalifikovaných míst dávají přednost českým uchazečům. Jako hlavní důvody zmiňují nedostatečnou znalost češtiny, nejistotu spojenou s možným návratem uprchlíků na Ukrajinu a také to, že kvalifikace získaná v České republice je pro ně často důvěryhodnější. (Lucie Coufalová, Luca Fumarco, Štěpán Mikula 2022)

Podle dřívějších výzkumů publikovaných v knize Ukrajinská pracovní migrace v Česku: migrace – remitence – (rozvoj) (2015) se ukazuje, že riziko nevyužití vzdělání a kvalifikace mezi ukrajinskými pracovníky v České republice roste proporcionálně s dosaženou úrovní vzdělání. Nejvíce se tento problém týká vysokoškolsky vzdělaných migrantů, kteří jsou často zaměstnáváni v profesích neodpovídajících jejich kvalifikaci. Výzkum uvádí, že více než čtvrtina ukrajinských migrantů s vysokoškolským vzděláním pracuje v méně kvalifikovaných pozicích. Tento jev je obzvlášť výrazný u osob, které na Ukrajině působily v profesích klasifikovaných podle CZ-ISCO 2, jako jsou například učitelé nebo zdravotní sestry. V České republice se jen přibližně třetině z nich podařilo uplatnit se ve stejné profesní kategorii. (DRBOHLAV, Dušan 2015)

3.4.3 Mzdové podmínky

Průměrná čistá hodinová mzda ukrajinských uprchlíků v České republice dosahovala v polovině roku 2024 částky 182 Kč, což představuje nominální nárůst oproti předchozímu roku. Kvůli vysoké inflaci však tento růst neznamenal skutečné zvýšení kupní síly. Pozitivním trendem je pokles podílu osob pracujících za mzdu pod 100 Kč na hodinu – z více než třetiny v roce 2022 na 15 % v roce 2024. Zároveň vzrostl podíl těch, kteří vydělávají více než 150 Kč na hodinu, na přibližně 45 % (viz obrázek 1).

Mzdy se liší podle pohlaví – muži vydělávají v průměru 197 Kč na hodinu, zatímco ženy 173 Kč. Nízké mzdy jsou častější mezi osobami s velmi slabou znalostí češtiny (úroveň A1) a mezi studenty vysokých škol.

U ukrajinských uprchlíků se projevuje pouze slabá souvislost mezi dosaženým vzděláním a výší mzdy, což naznačuje, že většina z nich pracuje na pozicích neodpovídajících jejich kvalifikaci. Přestože míra zaměstnanosti uprchlíků je vysoká, jejich pracovní uplatnění zatím neodráží skutečný potenciál vzdělanostní struktury této skupiny. (Spurný a Tabery 2025)

Obrázek 1. Kategorie čisté hodinové mzdy u uprchlíků, kteří pracují v ČR (%)

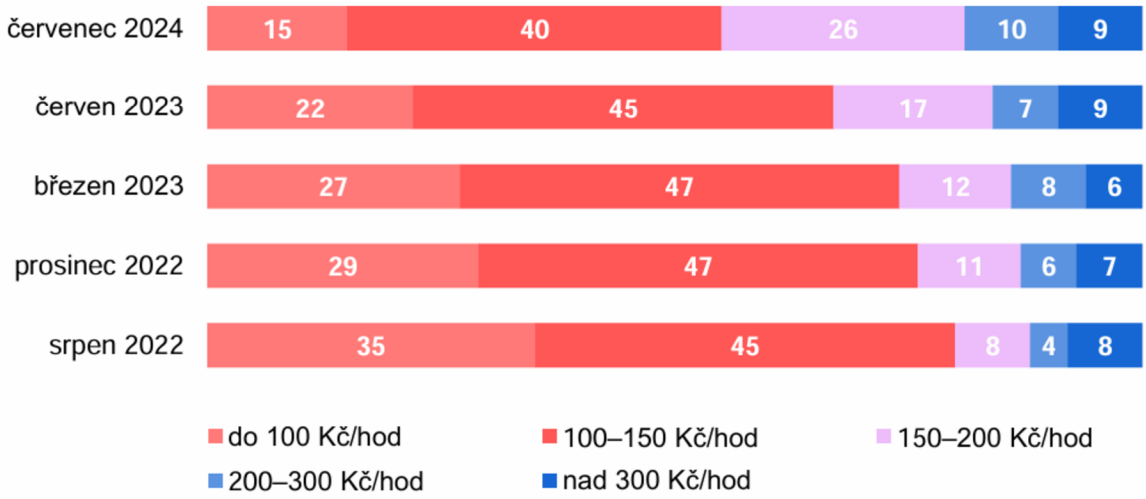

Zdroj: Výzkum Hlas Ukrajinců (2025) „Integrace ukrajinských uprchlíků: trh práce, bydlení, znalost češtiny a vzdělávání dětí“

3.4.4 Nestabilní zaměstnání a sociální nejistota

Až 58 % uprchlíků pracuje v nestabilních formách zaměstnání – bez jistoty pravidelného příjmu, s omezeným nárokem na dovolenou či s krátkodobým pracovním oznámením. Třetina pracuje ve výrazně nižší kvalifikaci, než jakou získali na Ukrajině, přičemž tento problém se týká zejména žen, starších pracovníků a nově příchozích. Významná část uprchlíků (33 %) musí kombinovat více zaměstnání, aby zajistila základní životní potřeby své rodiny. Polovina pracuje o víkendech či v pozdních hodinách a více než polovina žije ve stavu tzv. pracující chudoby, kdy příjem nestačí k pokrytí všech výdajů.(Šafářová et al. 2023)

3.4.5 Determinanty pracovní integrace

Jazyková znalost

Závěrečná zjištění studie „Selected socio-economic aspects of the integration of Ukrainians: Evidence from the Czech Republic“ (2025) jednoznačně potvrzují, že znalost českého jazyka představuje klíčový faktor pracovní integrace ukrajinských imigrantů, jelikož významně ovlivňuje jejich schopnost uplatnit původní kvalifikaci, subjektivní ekonomickou situaci, obtížnost hledání zaměstnání i celkovou pracovní spokojenost. Respondenti s vyšší jazykovou úrovní častěji pracují v profesích odpovídajících jejich vzdělání, hodnotí svou ekonomickou situaci příznivěji a vnímají hledání práce jako méně náročné, zatímco osoby s omezenou znalostí češtiny se potýkají s podzaměstnaností, nižšími příjmy a vyšší mírou nejistoty. Jazyková kompetence se zároveň ukazuje jako významný indikátor pracovní stability, protože osoby s lepší znalostí češtiny méně často plánují změnu zaměstnání. Výsledky tak zdůrazňují, že jazykové vzdělávání představuje nejefektivnější nástroj podpory integrace, který může zásadně ovlivnit kvalitu pracovního uplatnění i celkovou socioekonomickou situaci ukrajinských migrantů v České republice.

Nostrifikace a uznávání kvalifikace

Důležitou roli při pracovní integraci hraje rovněž možnost uznání zahraniční kvalifikace. Mnoho ukrajinských občanů usiluje o nostrifikaci svých vysokoškolských diplomů, což je nezbytný krok pro výkon odborných profesí v České republice. Cizinci s dočasnou ochranou mohli žádat o uznání zahraničního vysokoškolského vzdělání bez poplatku až do 31. srpna 2024, což výrazně usnadňovalo jejich profesní uplatnění. Poté již musejí, stejně jako ostatní žadatelé, hradit poplatek ve výši 3000 Kč.(Správa uprchlických zařízení MV 2024)

3.5 Příjmy a náklady státu v souvislosti s ukrajinskými uprchlíky

Z ekonomického hlediska je přínos ukrajinských uprchlíků pro český stát stále výraznější, což je vidět na následujícím obrázku 2 od Ministerstva práce a sociálních věci (MPSV).

Obrázek 2. Příjmy a výdaje státního rozpočtu spojené s ukrajinskými uprchlíky

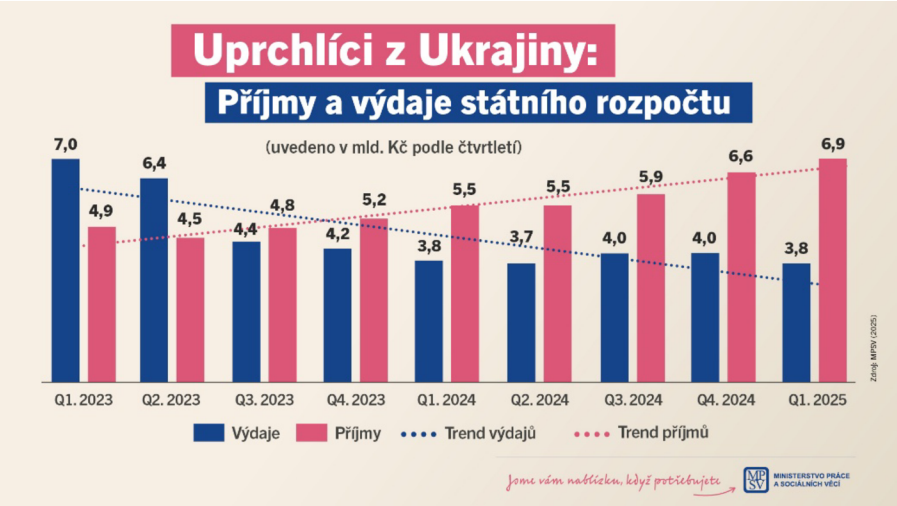

Zdroj: MPSV(2025)

Z obrázku je vidět jak se v jednotlivých čtvrtletích od začátku roku 2023 do začátku roku 2025 vyvíjely náklady a příjmy spojené s přítomností ukrajinských uprchlíků v ČR. Modré sloupce představují výdaje státu, růžové příjmy, a obě kategorie jsou uvedeny v miliardách korun. Z daného obrázku je také patrné, že vyšší státní výdaje oproti příjmům se objevily pouze v prvních dvou čtvrtletích roku 2023. Od třetího čtvrtletí téhož roku už příjmy převýšily výdaje, protože uprchlíci tehdy odvedli do státního rozpočtu přibližně 4,8 miliardy Kč, což bylo zhruba o 4 miliony korun více, než kolik stát vynaložil na jejich podporu. V dalších obdobích se tento rozdíl dále zvětšoval. Na začátku roku 2025 už přebytek příjmů nad výdaji dosahoval přibližně 3,1 miliardy Kč. Tento vývoj dobře odráží i celkový trend, kdy příjmy postupně rostou, zatímco výdaje mají spíše klesající tendenci.

4 Vlastní práce

4.1 Vývoj zaměstnanosti cizinců v ČR se zaměřením na občané Ukrajiny a Slovenska (2015–2024)

Graf 1 znázorňuje vývoj počtu zaměstnaných cizinců ze Slovenska a Ukrajiny, kteří představují dvě nejpočetnější skupiny zahraničních pracovníků v České republice, v letech 2015–2024. Z grafu je patrné, že celkový počet zaměstnaných cizinců jak ze Slovenska, tak i z Ukrajiny dlouhodobě roste. Nárůst Slováků na českém trhu práce je relativně stabilní. Oproti tomu růst ukrajinských zaměstnanců je výrazné dynamičtější.

Graf 1. Vývoj zaměstnanosti cizinců ze Slovenska a Ukrajiny v ČR (2015–2024)

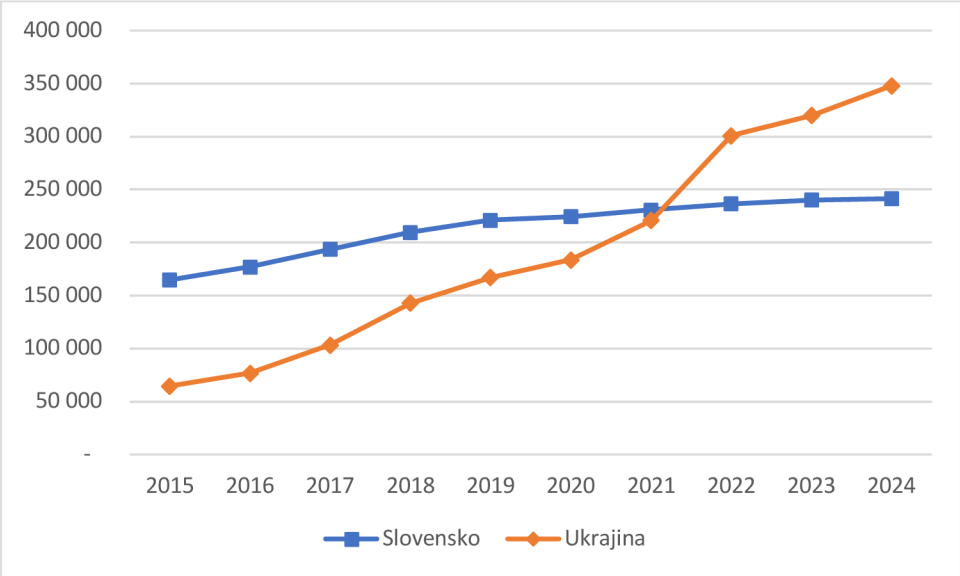

Zdroj: Vlastní zpracování dat dle Českého statistického úřadu (CSÚ)

4.1.1 Zaměstnanost občanů Slovenska v letech 2015–2024

Počet zaměstnaných občanů Slovenska v České republice v období 2015–2024 vykazuje stabilní a plynulý růst bez výraznějších výkyvů. Z přibližně 165 tisíc osob v roce 2015 se jejich počet postupně zvýšil až na zhruba 241 tisíc v roce 2024. Tento vývoj potvrzují i meziroční přírůstky a koeficienty růstu uvedené v tabulce 2, které ukazují, že zaměstnanost sice nerostla rovnoměrně, ale nedocházelo k žádným prudkým propadům ani skokovým změnám.

Nejvýraznější přírůstky lze pozorovat v letech 2016–2018, kdy se počet zaměstnaných Slováků každoročně zvyšoval o 12–16 tisíc osob a koeficient růstu se pohyboval mezi 1,07

a 1,09. Tento trend odráží tehdejší silnou poptávku českého trhu práce po pracovní síle a zároveň vysokou mobilitu slovenských pracovníků, pro které je české prostředí jazykově i kulturně nejbližší.

Po roce 2019 dochází k postupnému zpomalení růstu. V roce 2020 se meziroční přírůstek propadl na 3,5 tisíce osob, což souvisí s pandemií COVID-19 a její dopadem na trh práce. Přesto ani v tomto období nedošlo k poklesu zaměstnanosti, pouze k jejímu zpomalení. V období 2021–2023 se zaměstnanost zvyšovala už jen mírně, obvykle o 1–5 tisíc osob ročně. Koeficient růstu se přitom držel těsně nad hodnotou 1.

Tabulka 2. Zaměstnaní cizinci ze Slovenska k 31. 12.

Rok	Počet zaměstnaných občanů Slovenska	První diference	Koeficient růstu
2015	164 710	-	-
2016	177 001	12 291	1,0746
2017	193 575	16 574	1,0936
2018	209 529	15 954	1,0824
2019	220 987	11 458	1,0547
2020	224 547	3 560	1,0161
2021	230 833	6 286	1,0280
2022	236 430	5 597	1,0242
2023	240 297	3 867	1,0164
2024	241 428	1 131	1,0047

Zdroj: Vlastní zpracování dat dle ČSÚ (2026b)

4.1.2 Zaměstnanost občanů Ukrajiny v letech 2015–2024

Vývoj zaměstnanosti občanů Ukrajiny v České republice je ve sledovaném období výrazně dynamičtější než u občanů Slovenska. V letech 2015–2019 dochází k postupnému a poměrně rychlému růstu, kdy se počet zaměstnaných Ukrajinců zvyšuje z přibližně 65 tisíc na zhruba 167 tisíc osob. Tento trend potvrzují i meziroční přírůstky uvedené v tabulce, které ukazují na každoroční nárůst o desítky tisíc osob a na vysoké koeficienty růstu.

Stejně jako u občanů Slovenska došlo i u ukrajinských pracovníků v roce 2020 ke zpomalení nárůstu zaměstnanosti v důsledku pandemie COVID-19 a souvisejících omezení v ekonomice. Přesto ani v tomto roce nedochází k poklesu zaměstnanosti, růst je pouze mírnější. V roce 2021 se počet zaměstnaných Ukrajinců opět zvyšuje a dosahuje přibližně 195 tisíc osob, což potvrzuje pokračující zájem českého trhu práce o pracovníky z Ukrajiny.

Zásadní změna nastává v roce 2022, kdy absolutní meziroční přírůstek (v tabulce označen jako první diference) dosahuje své nejvyšší hodnoty a překračuje 80 000 osob. Tento mimořádný nárůst souvisí s ruskou agresí proti Ukrajině a následným příchodem velkého počtu osob s dočasnou ochranou do České republiky. Počet pracujících Ukrajinců tak v roce 2022 skokově roste a tento trend pokračuje i v následujících letech. V roce 2024 zaměstnanost občanů Ukrajiny skoro dosahuje hranici 350 000 osob, což představuje nejen nejvyšší hodnotu ve sledovaném období, ale zároveň potvrzuje, že Ukrajinci tvoří nejpočetnější skupinu zahraničních pracovníků v České republice.

Tabulka 3. Zaměstnaní cizinci z Ukrajiny k 31. 12.

Rok	Počet zaměstnaných občanů Ukrajiny	První diference	Koeficient růstu
2015	64 643	-	-
2016	76 721	12 078	1,1868
2017	103 441	26 720	1,3483
2018	142 967	39 526	1,3821
2019	167 038	24 071	1,1684
2020	183 623	16 585	1,0993
2021	220 778	37 155	1,2023
2022	300 889	80 111	1,3629
2023	320 042	19 153	1,0637
2024	347 989	27 947	1,0873

Zdroj: Vlastní zpracování dat dle ČSÚ (2026b)

4.1.3 Srovnání obou skupin

Při srovnání obou sledovaných skupin je patrné, že do roku 2021 převažoval počet zaměstnaných osob ze Slovenska. Jejich zastoupení na českém trhu práce bylo vyšší a vyvíjelo se poměrně stabilně. Zlom nastává v roce 2022, kdy počet pracovníků z Ukrajiny výrazně převyšuje počet Slováků. Od tohoto roku se rozdíl mezi oběma skupinami dále prohlubuje. Zatímco u občanů Slovenska dochází spíše k mírnému stabilnímu růstu, u občanů Ukrajiny je patrný výrazný nárůst, který zásadně mění strukturu zahraniční pracovní síly v České republice. Ukrajinští občané tak na českém trhu práce začínají hrát dominantnější roli, právě proto se následující kapitola zaměří na sledovaní vývoje jejich postaveni v rámci celkové struktury zahraniční pracovní síly v České republice.

4.2 Podíl ukrajinských pracovníků na celkovém počtu zaměstnaných cizinců (2015–2024)

Jak je patrné y tabulky 4, podíl ukrajinských zaměstnanců na celkovém počtu cizinců pracujících v České republice v letech 2015–2024 vykazuje dlouhodobě rostoucí trend. V období 2015–2021 se tento podíl zvyšoval postupně, s mírným, ale stabilním nárůstem každý rok. V roce 2018 podíl ukrajinských zaměstnanců poprvé překročil 20 % a v roce 2021 se přiblížil 27 %, což znamená, že více než každý čtvrtý cizinec zaměstnaný v ČR pocházel z Ukrajiny.

Zásadní změna nastala v roce 2022, kdy podíl ukrajinských pracovníků výrazně vzrostl na 33,28 %, tedy o téměř šest procentních bodů oproti předchozímu roku. Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, tento nárůst je úzce spojen s ruskou agresí proti Ukrajině a následným příchodem velkého počtu uprchlíků.

V letech 2023 a 2024 podíl Ukrajinců pokračoval v mírném růstu. V roce 2024 dosáhl 35,53 %, což představuje nejvyšší hodnotu v celém sledovaném období. Ukrajinci tak tvoří více než třetinu všech zaměstnaných cizinců v České republice.

Tabulka 4. Dynamika růstu ukrajinských zaměstnanců v rámci celkové zaměstnanosti cizinců (2015–2024)

Rok	Zaměstnaní cizinci celkem	Zaměstnaní občané Ukrajiny	Podíl ukrajinských zaměstnanců na celkovém počtu zaměstnaných cizinců
2015	407 106	64 643	15,88 %
2016	468 517	76 721	16,38 %
2017	559 582	103 441	18,49 %
2018	658 519	142 967	21,71 %
2019	715 651	167 038	23,34 %
2020	741 967	183 623	24,75 %
2021	804 252	220 778	27,45 %
2022	903 983	300 889	33,28 %
2023	942 328	320 042	33,96 %
2024	977 206	347 206	35,53 %

Zdroj: Vlastní zpracování dat dle ČSÚ (2026b)

4.3 Vývoj a porovnání genderové struktury zaměstnanosti ukrajinských pracovníků (2017–2024)

Tato kapitola se zaměřuje na genderovou strukturu zaměstnanosti ukrajinských pracovníků v České republice a analyzuje její vývoj před a po začátku ruské agrese na Ukrajinu. Cílem kapitoly je nejprve popsat vývoj podílu mužů a žen v letech 2017–2024 a identifikovat klíčové změny, zejména po roce 2022, a následně provést podrobné porovnání situace v roce 2021 a 2024. Analýza genderové struktury poskytuje důležitý kontext pro další zkoumání sektorového rozložení ukrajinských pracovníků a jejich integrace na českém trhu práce.

4.3.1 Vývoj genderové struktury před a po roce 2022

Graf 2 znázorňuje vývoj podílu žen na celkové zaměstnanosti občanů Ukrajiny v České republice v období 2017–2024, přičemž změny v jejich zastoupení jsou důležité pro pochopení následných posunů v odvětvové struktuře zaměstnanosti. V období 2017–2021 byla genderová struktura relativně stabilní. Muži dlouhodobě tvořili většinu zaměstnaných ukrajinských pracovníků, přičemž jejich podíl se pohyboval přibližně mezi 55–58 %. Podíl žen se ve stejném období držel okolo 42–45 %. Tento vývoj odpovídal charakteru ekonomické migrace před rokem 2022, která byla do značné míry pracovní a často individuální, přičemž převažovali muži zaměstnaní zejména ve stavebnictví, průmyslu a manuálních profesích.

Zásadní změna nastává v roce 2022. Podíl žen mezi zaměstnanými občany Ukrajiny se výrazně zvýšil a poprvé převýšil podíl mužů. Zatímco v roce 2021 tvořily ženy přibližně 41,8 % zaměstnaných Ukrajinců, v roce 2022 jejich podíl vzrostl na více než 52 %. Tento strukturální obrat představuje významný zlom v předchozím vývoji.

V následujících letech (2023–2024) se tento trend dále stabilizuje a podíl žen nadále mírně roste, až na přibližně 53–54 % v roce 2024. Genderová struktura zaměstnaných Ukrajinců se tak oproti předválečnému období výrazně proměnila.

Změna v roce 2022 je úzce spojena s migrační vlnou vyvolanou ruskou invazí na Ukrajinu a následným příchodem osob s dočasnou ochranou do České republiky. Charakter migrace se zásadně proměnil z převážně ekonomické migrace jednotlivců na nucenou migraci rodinného typu. V této nové podobě migrace významně převažovaly ženy s dětmi, a to kvůli mobilizační povinnosti a omezujícím zákonům, které se týkaly opuštění státu u mužů. Táto

skutečnost se následně promítla i do struktury zaměstnanosti ukrajinských pracovníků na českém trhu práce.

Graf 2. Vývoj genderové struktury ukrajinských pracovníků (2017–2024)

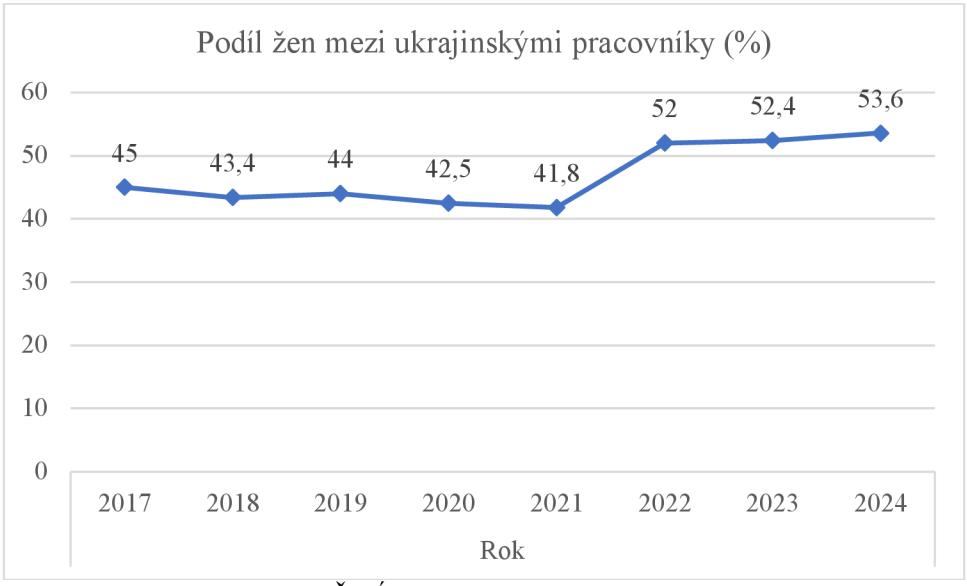

Zdroj: Vlastní zpracování dat dle ČSÚ (2026a)

4.3.2 Porovnání genderové struktury v letech 2021 a 2024

Z grafu 3 je patrné, že v roce 2021 tvořili muži většinu zaměstnaných občanů Ukrajiny v České republice. Z celkového počtu 195 116 zaměstnaných osob představovaly ženy 81 609 osob, tedy přibližně 41,8 %, zatímco muži tvořili 58,2 %. Genderová struktura tak odpovídala převážně pracovní migraci mužů.

Graf 3. Demografická struktura zaměstnanců z Ukrajiny v roce 2021

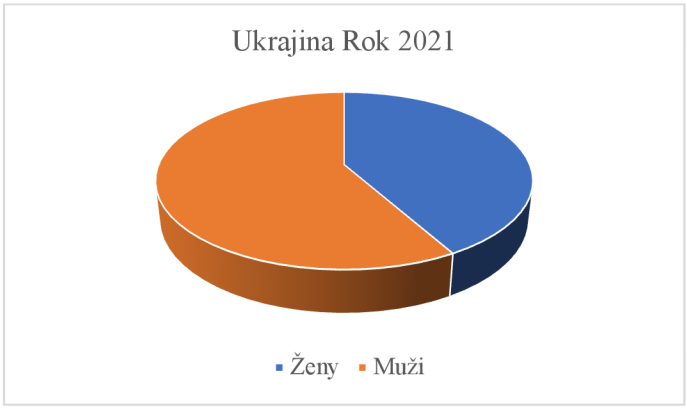

Zdroj: Vlastní zpracování dat dle ČSÚ (2026a)

V roce 2024 již byla situace výrazně odlišná, což je vidět z grafu 4. Celkový počet zaměstnaných občanů Ukrajiny vzrostl na 304 684 osob, přičemž ženy tvořily 163 376 osob, tedy přibližně 53,6 %, a muži 46,4 %. Oproti roku 2021 tak došlo k nárůstu podílu žen o 11,8procentního bodu.

Graf 4. Demografická struktura zaměstnanců z Ukrajiny v roce 2024

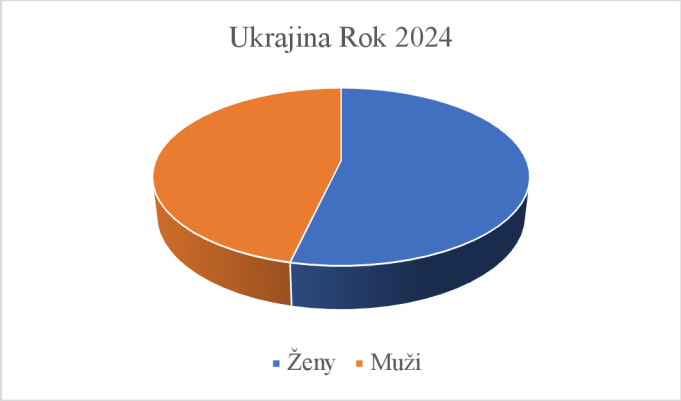

Zdroj: Vlastní zpracování dat dle ČSÚ (2026a)

Z hlediska absolutních hodnot vzrostl mezi lety 2021 a 2024 počet zaměstnaných žen o 81 767 osob, zatímco počet mužů se zvýšil o 27 801 osob. Růst zaměstnanosti byl tedy výrazně dynamičtější u žen, což vedlo ke změně celkové struktury.

Pro lepší kvantitativní vyjádření změny genderové struktury byl využit index feminizace (viz tabulku 5), který udává poměr počtu žen k počtu mužů. V roce 2021 index činil 71,9 %, což potvrzuje převahu mužů mezi zaměstnanými Ukrajinci. V roce 2024 se index zvýšil na 115,6 %, tedy většinu již tvořili ženy.

Tabulka 5. Vývoj genderové struktury ukrajinských pracovníků v letech 2017–2024

Rok	Ukrajina celkem	Ženy	Muži	Podíl žen	Podíl mužů	Index feminizace
2021	195 116	81 609	113 507	41,8 %	58,2 %	71,9 %
2024	304 684	163 376	141 308	53,6 %	46,4 %	115,6 %

Zdroj: Vlastní zpracování dat dle ČSÚ (2026a)

4.3.3 Shrnutí vývoje genderové struktury

Vývoj genderové struktury zaměstnanosti ukrajinských pracovníků v České republice v letech 2017–2024 ukazuje na zásadní proměnu, která souvisí s válkou na Ukrajině a

následnou migrační vlnou. Zatímco před rokem 2022 dominovali mezi zaměstnanými Ukrajinci muži, po tomto roce došlo k výraznému nárůstu podílu žen, který se stabilizoval nad hranicí 53 %. Tento posun je patrný jak v relativních podílech, tak v absolutních počtech, kdy zaměstnanost žen mezi lety 2021 a 2024 vzrostla více než dvojnásobně.

Změna genderové struktury tak představuje jeden z nejvýraznějších demografických posunů v rámci ukrajinské pracovní migrace do České republiky. Současně vytváří nový kontext pro analýzu sektorového rozložení zaměstnanosti, jelikož vyšší zastoupení žen se promítá i do profesní struktury a typů odvětví, ve kterých ukrajinští pracovníci nacházejí uplatnění. Následující kapitola se proto zaměří na to, jak se tyto změny odrazily v odvětvové struktuře zaměstnanosti a jak ovlivnily integraci ukrajinských pracovníků na českém trhu práce.

4.4 Odvětvová struktura zaměstnanosti ukrajinských pracovníků (2021 vs. 2024)

Tabulka 6 zachycuje podíl ukrajinských pracovníků na celkové zaměstnanosti cizinců podle odvětví klasifikace CZ-NACE v letech 2021 a 2024. Uvádí jejich procentní zastoupení v jednotlivých sektorech, absolutní změnu podílu i tempo růstu, tedy relativní dynamiku změny vzhledem k výchozí hodnotě. Srovnání zahrnuje období bezprostředně před zahájením ruské agrese proti Ukrajině (2021) a období po výrazném přílivu uprchlíků (2024).

Analýza se nezaměřuje pouze na kvantitativní nárůst počtu pracovníků, ale především na změnu jejich strukturálního rozložení v rámci cizinecké zaměstnanosti. Cílem je zjistit, zda po roce 2022 rostl jen celkový počet ukrajinských pracovníků, nebo zda se zároveň proměnila jejich pozice napříč jednotlivými odvětvími.

Tabulka 6. Podíl ukrajinských pracovníků na celkové zaměstnanosti cizinců v jednotlivých odvětvích klasifikace CZ-NACE v letech 2021 a 2024. Absolutní změna a tempo růstu podílu.

Rok	2021	2024		
Odvětví (podle CZ NACE)	Podíl Ukrajinců na zaměstnanosti cizinců	Podíl Ukrajinců na zaměstnanosti cizinců	Absolutní změnu podílu	Tempo růstu podílu
Celkem	27,80 %	36,04 %	8,24 %	29,63 %
A 01, 02, 03 Zemědělství, lesnictví a rybářství	34,68 %	40,03 %	5,35 %	15,43 %
B Těžba a dobývání	15,28 %	26,29 %	11,01 %	72,05 %
C Zpracovatelský průmysl	26,81 %	35,82 %	9,01 %	33,60 %
D Výroba a rozvoz elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	4,86 %	9,25 %	4,39 %	90,47 %
E Zásobování vodou, činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	21,19 %	32,01 %	10,82 %	51,07 %
F Stavebnictví	46,61 %	53,59 %	6,98 %	14,98 %
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	21,03 %	26,90 %	5,88 %	27,95 %
H Doprava a skladování	36,23 %	49,40 %	13,17 %	36,34 %
I Ubytování, stravování a pohostinství	22,47 %	34,28 %	11,81 %	52,56 %
J Informační a komunikační činnosti	5,67 %	7,86 %	2,19 %	38,58 %
K Peněžnictví a pojišťovnictví	5,68 %	8,26 %	2,57 %	45,30 %
L Činnosti v oblasti nemovitostí	35,77 %	40,54 %	4,77 %	13,32 %
M Profesní, vědecké a technické činnosti	13,56 %	15,24 %	1,68 %	12,42 %
N Administrativní a podpůrné činnosti	31,16 %	43,72 %	12,57 %	40,35 %

Rok	2021	2024		
Odvětví (podle CZ NACE)	Podíl Ukrajinců na zaměstnanosti cizinců	Podíl Ukrajinců na zaměstnanosti cizinců	Absolutní změnu podílu	Tempo růstu podílu
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	10,23 %	29,37 %	19,14 %	187,17 %
P Vzdělávání	5,42 %	15,93 %	10,51 %	193,85 %
Q Zdravotní a sociální péče	19,49 %	30,62 %	11,13 %	57,10 %
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	23,04 %	27,18 %	4,13 %	17,94 %
S Ostatní činnosti	18,83 %	27,77 %	8,94 %	47,45 %
T Činnosti domácností jako zaměstnavatelů; činnosti domácností produkujících blíže neurčené výrobky a služby pro vlastní potřebu	43,93 %	43,48 %	-0,45 %	-1,02 %
U Činnosti exteritoriálních organizací a orgánů	3,57 %	6,44 %	2,86 %	80,22 %
nezjištěno	65,58 %	55,16 %	-10,42 %	-15,88 %

Zdroj: Vlastní zpracování dat CSÚ (2026)

4.4.1 Odvětvová struktura zaměstnanosti v roce 2021

V roce 2021 Ukrajinci převažovali zejména ve stavebnictví, kde tvořili přes 45 %, což je skoro polovina všech zaměstnaných cizinců. Na druhém místě se nacházely činnosti domácností, kde jejich zastoupení činilo přibližně 44 %. Každý třetí pracující cizinec v odvětví dopravy a skladování, v činnostech v oblasti nemovitostí a v zemědělství byl občanem Ukrajiny. Výrazný podíl ukrajinských pracovníků byl zaznamenán také v kategorii nezařazeno (66 %), což může souviset s méně přesnou klasifikací odvětví nebo s vyšší mírou agenturní či krátkodobé práce.

Celkově lze konstatovat, že zaměstnanost ukrajinských pracovních migrantů byla před rokem 2022 soustředěna především do manuálních a nízkokvalifikovaných profesí, zejména ve fyzicky náročných odvětvích.

4.4.2 Odvětvová struktura zaměstnanosti v roce 2024

V roce 2024 zůstává nejvyšší zastoupení nadále ve stavebnictví (53 %), avšak na druhé místo se posouvá doprava a skladování (necelých 50 %). Současně se výrazně zvyšuje počet odvětví, ve kterých podíl zaměstnaných Ukrajinců přesahuje 40 %. Kromě již zmíněných sektorů jde o činnosti domácností jako zaměstnavatelů (44 %), administrativní a podpůrné činnosti (44 %), činnosti v oblasti nemovitostí (41 %) a zemědělství (40 %). Podíl v kategorii nezařazeno zůstává relativně vysoký (55 %), přesto oproti roku 2021 klesl přibližně o 10procentních bodů, což může naznačovat postupné zpřesňování evidence nebo stabilizaci pracovních pozic.

4.4.3 Srovnání odvětvové struktury zaměstnanosti v letech 2021 a 2024

Porovnání obou období ukazuje, že zatímco v roce 2021 byla zaměstnanost Ukrajinců výrazně koncentrována do několika tradičních sektorů, zejména stavebnictví a domácností, v roce 2024 dochází k širšímu rozprostření jejich zastoupení napříč odvětvími. Zvyšuje se počet sektorů, ve kterých tvoří významnou část zahraniční pracovní síly, což naznačuje postupné rozšíření jejich pracovního uplatnění.

Dominance ve stavebnictví zůstává, nicméně roste význam dopravy, administrativních činností a dalších služeb. Struktura zaměstnanosti se přesouvá od soustředění v určitých oblastech k větší rozmanitosti a rovnoměrnějšímu zastoupení v různých odvětvích.

4.4.4 Analýza absolutní změny podílu mezi lety 2021 a 2024

Absolutní změny podílu mezi lety 2021 a 2024 ukazují, že zastoupení ukrajinských pracovníků se mezi jednotlivými sektory vyvíjelo nerovnoměrně. Nejvýraznější nárůst je patrný ve veřejné správě a obraně (o 19,1 %) a v dopravě a skladování (o 13,2 %). Významný růst byl zaznamenán také ve vzdělávání a ve zdravotní a sociální péči (přes 10 %). Tyto hodnoty naznačují, že po roce 2022 nedocházelo pouze k růstu počtu pracovníků, ale i k postupnému přesunu do odvětví, která vyžadují vyšší míru kvalifikace a jazykové znalosti. Poměrně výrazný nárůst byl zaznamenán také v odvětví těžby a dobývání (11 %), což představuje méně očekávaný vývoj vzhledem ke specifickému charakteru tohoto sektoru.

Naopak tradiční odvětví s dlouhodobě vysokým zastoupením ukrajinské pracovní síly, jako stavebnictví, zemědělství či zpracovatelský průmysl, zaznamenala pouze mírný absolutní nárůst (5–7 %). V činnostech domácností a v kategorii nezařazeno se objevuje stagnace či pokles, což může souviset s postupným přesunem pracovníků do stabilnějších a lépe vymezených segmentů trhu práce.

4.4.5 Analýza tempa růstu podílu po roce 2022

Tempo růstu podílu Ukrajinců mezi lety 2021 a 2024 ukazuje, jak rychle se jejich zastoupení měnilo napříč jednotlivými odvětvími. Nejrychlejší relativní nárůst je patrný ve vzdělávání, kde tempo růstu dosáhlo téměř 194 %, a ve veřejné správě a obraně s tempem přes 187 %, což nám ukazuje, že část uprchlíků se dokázala poměrně rychle integrovat do profesí, které vyžadují vyšší kvalifikaci a jazykové znalosti. Tento trend může být interpretován jako jeden z indikátorů úspěšné integrace, protože vstup do těchto odvětví bývá pro cizince obvykle náročný. Vysoký růst je patrný i v odvětvích výroby a rozvodu elektřiny, plynu a tepla, exteritoriálních organizacích a ubytování a stravování, kde tempo růstu přesáhlo 50 %, což ukazuje na rychlou integraci pracovníků do specifických, často náročných sektorů. Naopak tradiční odvětví s již vysokým podílem Ukrajinců, jako stavebnictví, zemědělství, zpracovatelský průmysl či činnosti v oblasti nemovitostí, vykazují relativně nižší tempo růstu, pohybující se mezi 12 a 15 %. Pokles nebo stagnace tempa růstu je patrná v činnostech domácností a v kategorii nezařazeno.

Z uvedeného vyplývá, že nejdynamičtější změny proběhly v odvětvích, kde byl výchozí podíl Ukrajinců relativně nižší. Rychlejší tempo signalizuje nejen příliv nových pracovníků, ale především strukturální proměnu jejich profesního zastoupení. Dochází k rozšiřování jejich přítomnosti mimo tradiční manuální a nízkokvalifikované profese. Naopak v sektorech, kde byl jejich podíl již před rokem 2022 vysoký, je tempo růstu spíše mírné nebo stagnující.

4.4.6 Shrnutí změn v odvětvové struktuře zaměstnanosti

Z kombinace absolutních změn i tempa růstu vyplývá, že po roce 2022 dochází nejen k navýšení počtu ukrajinských pracovníků, ale i ke změně jejich postavení v rámci českého trhu práce. Zastoupení se rozšiřuje do širšího spektra odvětví a postupně se přesouvá i do profesí s vyšší kvalifikační náročností. Tento trend lze interpretovat jako indikátor kvalitativní integrace na pracovní trh.

Tento vývoj může souviset s výrazně vyšším zastoupením žen mezi uprchlíky, což částečně vysvětluje jen mírný absolutní nárůst ve stavebnictví, zemědělství či zpracovatelském průmyslu. Zároveň lze předpokládat, že nejistota ohledně délky války vede část uprchlíků k dlouhodobému plánování pobytu v České republice. Tomu odpovídá snaha o zlepšení a stabilizaci jejich sociálního postavení, například prostřednictvím jazykového vzdělávání či nostrifikace dosaženého vzdělání.

Celkově lze konstatovat, že mezi lety 2021 a 2024 nedošlo pouze ke kvantitativnímu růstu zaměstnanosti, ale i k postupné strukturální proměně postavení ukrajinských pracovníků v české ekonomice.

4.5 Vnitřní struktura zaměstnanosti Ukrajinců podle odvětví (2021 vs. 2024)

Podíl ukrajinských zaměstnanců v jednotlivých odvětví na celkovém počtu zaměstnaných ukrajinských pracovníků v České republice v letech 2021 a 2024 je zachycen v tabulce 6, kde se rovněž uvádí jejich procentní zastoupení v rámci celkové zaměstnanosti Ukrajinců, absolutní změnu podílu a tempo růstu, tedy relativní dynamiku změny vzhledem k výchozí hodnotě roku 2021. Analýza se zaměřuje na to, jak se proměnila samotná vnitřní struktura zaměstnanosti ukrajinských pracovníků, a konkretně do kterých odvětví byli koncentrováni před rokem 2022 a jak se toto rozložení změnilo po roce 2022.

Tabulka 7. Podíl ukrajinských zaměstnanců v jednotlivých odvětvích CZ-NACE na jejich celkové zaměstnanosti v letech 2021 a 2024. Absolutní změna a tempo růstu podílu.

Rok	2021	2024		
Odvětví	Podíl zaměstnaných Ukrajinců v odvětvích na jejich celkové zaměstnanosti	Podíl zaměstnaných Ukrajinců v odvětvích na jejich celkové zaměstnanosti	Absolutní změnu podílu	Tempo růstu podílu
A 01, 02, 03 Zemědělství, lesnictví a rybářství	3,91 %	2,96 %	-0,95 %	-24,26 %
B Těžba a dobývání	0,14 %	0,12 %	-0,01 %	-10,58 %
C Zpracovatelský průmysl	27,26 %	24,74 %	-2,51 %	-9,23 %

Rok	2021	2024		
Odvětví	Podíl zaměstnaných Ukrajinců v odvětvích na jejich celkové zaměstnanosti	Podíl zaměstnaných Ukrajinců v odvětvích na jejich celkové zaměstnanosti	Absolutní změnu podílu	Tempo růstu podílu
D Výroba a rozvoz elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	0,04 %	0,05 %	0,01 %	33,82 %
E Zásobování vodou, činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	0,35 %	0,42 %	0,07 %	21,25 %
F Stavebnictví	15,76 %	12,59 %	-3,17 %	-20,09 %
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	7,32 %	7,36 %	0,04 %	0,59 %
H Doprava a skladování	7,71 %	9,97 %	2,26 %	29,27 %
I Ubytování, stravování a pohostinství	3,76 %	6,23 %	2,48 %	65,95 %
J Informační a komunikační činnosti	0,83 %	0,89 %	0,06 %	6,69 %
K Peněžnictví a pojišťovnictví	0,21 %	0,23 %	0,03 %	12,03 %
L Činnosti v oblasti nemovitostí	2,08 %	1,80 %	-0,28 %	-13,26 %
M Profesní, vědecké a technické činnosti	2,52 %	2,01 %	-0,51 %	-20,38 %
N Administrativní a podpůrné činnosti	19,88 %	23,72 %	3,84 %	19,31 %
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	0,06 %	0,17 %	0,11 %	177,33 %
P Vzdělávání	0,36 %	0,90 %	0,54 %	149,93 %
Q Zdravotní a sociální péče	1,68 %	2,39 %	0,71 %	42,38 %

Rok	2021	2024		
Odvětví	Podíl zaměstnaných Ukrajinců v odvětvích na jejich celkové zaměstnanosti	Podíl zaměstnaných Ukrajinců v odvětvích na jejich celkové zaměstnanosti	Absolutní změnu podílu	Tempo růstu podílu
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	0,57 %	0,53 %	-0,03 %	-6,14 %
S Ostatní činnosti	0,72 %	1,01 %	0,29 %	39,81 %
T Činnosti domácností jako zaměstnavatelů; činnosti domácností produkujících blíže neurčené výrobky a služby pro vlastní potřebu	0,02 %	0,02 %	-0,01 %	-31,87 %
U Činnosti exteritoriálních organizací a orgánů	0,02 %	0,03 %	0,00 %	9,40 %
nezjištěno	4,82 %	1,86 %	-2,96 %	-61,46 %

Zdroj: Vlastní zpracování dat dle ČSÚ (2026)

4.5.1 Odvětvová struktura zaměstnanosti v roce 2021

V roce 2021 byla zaměstnanost ukrajinských pracovníků výrazně koncentrována do několika klíčových sektorů. Největší podíl připadal na zpracovatelský průmysl (27,26 %), který představoval více než čtvrtinu všech zaměstnaných Ukrajinců. Druhým nejvýznamnějším odvětvím byly administrativní a podpůrné činnosti (19,88 %), následované stavebnictvím (15,76 %). Významné zastoupení měly také doprava a skladování (7,71 %) a velkoobchod a maloobchod (7,32 %). Ostatní odvětví vykazovala podíl pod pěti procenty.

Struktura zaměstnanosti před rokem 2022 byla výrazně koncentrována v průmyslových a manuálně zaměřených odvětvích, zejména v průmyslu a stavebnictví. Tomu odpovídalo i vyšší zastoupení mužů v tehdejší genderové struktuře zaměstnanosti.

4.5.2 Odvětvová struktura zaměstnanosti v roce 2024

V roce 2024 zůstává zpracovatelský průmysl největším zaměstnavatelem ukrajinských pracovníků (24,74 %), jeho podíl však oproti roku 2021 klesl. Na druhé místo se výrazně posouvají administrativní a podpůrné činnosti, jejichž podíl vzrostl na 23,72 % a téměř se vyrovnal průmyslu. Stavebnictví zaznamenalo pokles na 12,59 %, zatímco doprava a skladování výrazně posílily a dosáhly téměř 10 %. Významný relativní nárůst je patrný také v sektoru ubytování, stravování a pohostinství (6,23 %) a ve zdravotní a sociální péči (2,39 %). Současně dochází k výraznému poklesu podílu kategorie „nezjištěno“ (z 4,82 % na 1,86 %), což může signalizovat zpřesnění evidence.

Celkově je patrné, že zaměstnanost Ukrajinců se více rozprostírá do širšího spektra služeb a na tyto proměny mohla mít významný vliv také skutečnost, že počet zaměstnaných žen se oproti roku 2021 přibližně zdvojnásobil.

4.5.3 Srovnání odvětvové struktury zaměstnanosti v letech 2021 a 2024

Porovnání obou období ukazuje, že zatímco v roce 2021 byla zaměstnanost Ukrajinců silně koncentrována především do zpracovatelského průmyslu, stavebnictví a administrativních činností, v roce 2024 dochází k určitému přesunu směrem k sektoru služeb. Podíl průmyslu a stavebnictví relativně klesá, zatímco roste význam administrativních a podpůrných činností, dopravy, pohostinství, zdravotní a sociální péče či vzdělávání. Struktura zaměstnanosti se tak postupně vyrovnává a méně závisí na několika tradičních odvětvích.

4.5.4 Analýza absolutní změny podílu mezi lety 2021 a 2024

Absolutní změny mezi lety 2021 a 2024 ukazují, že nejvýraznější nárůst podílu nastal v administrativních a podpůrných činnostech (+3,84 %), v ubytování, stravování a pohostinství (+2,48 %) a v dopravě a skladování (+2,26 %). Odvětví jako zdravotní a sociální péče (0,71 %) a vzdělávání (0,54 %) zaznamenali jen mírného růstu a sektory výroba a rozvoz elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu, peněžnictví a pojišťovnictví a velkoobchod a maloobchod dokonce i stagnaci.

Největší pokles podílu je patrný ve stavebnictví (–3,17 %), ve zpracovatelském průmyslu (–2,51 %) a v kategorii „nezjištěno“ (–2,96 %). Mírný pokles se objevuje rovněž v zemědělství, činnostech v oblasti nemovitostí a v profesních, vědeckých a technických činnostech.

4.5.5 Analýza tempa růstu podílu po roce 2022

Nejvyšší tempo růstu vykazuje veřejná správa a obrana (177,33 %) a vzdělávání (149,93 %), což však souvisí s velmi nízkou výchozí hodnotou v roce 2021. Přestože tyto dva sektory dosahují nejvyššího tempa růstu, jejich relativní podíl na celkové zaměstnanosti Ukrajinců zůstává velmi nízký (pod 1 %). Výrazný růst je patrný také v ubytování a stravování (65,9 %), zdravotní a sociální péči (42,38 %) a ostatních činnostech (39,81 %).

Naopak negativní tempo růstu je zaznamenáno ve stavebnictví (–20,09 %), zemědělství (–24,26 %), zpracovatelském průmyslu (–9,23 %) a zejména v kategorii „nezjištěno“ (–61,46 %).

Zajímavé je, že většina odvětví s nejvyšším podílem na zaměstnanosti Ukrajinců nevykazuje ani výrazně nadprůměrné tempo růstu, ani výrazný pokles; jejich dynamika je spíše mírná či střední. Výjimku představují pouze ubytování a stravování a doprava a skladování, kde je růst tempa výraznější.

4.5.6 Shrnutí změn ve vnitřní struktuře zaměstnanosti

Souhrn absolutních změn i relativní dynamiky ukazuje, že v období 2021–2024 nešlo jen o samotný růst počtu zaměstnaných Ukrajinců, ale také o citelnou proměnu struktury jejich zastoupení mezi jednotlivými odvětvími. Zpracovatelský průmysl a stavebnictví si i nadále udržují důležité postavení mezi odvětvími, ve kterých jsou ukrajinští pracovníci zaměstnáni, jejich podíl na celkové struktuře se ale postupně snižuje. Zároveň roste význam administrativních a podpůrných činností, dopravy, pohostinství a sociálních služeb. Tento vývoj tak naznačuje postupný přesun části ukrajinské pracovní síly směrem k širšímu spektru služeb a k větší rozmanitosti pracovního uplatnění. To může být způsobeno tím, že pracovníci, kteří již před rokem 2022 působili ve stavebnictví a průmyslu, v těchto odvětvích převážně zůstávají, zatímco nově příchozí uprchlíci (převážně ženy) volí spíše profese s nižší fyzickou náročností a zaměřením na administrativní povinnosti. Výrazné rozšíření zaměstnanosti žen tak představuje jeden z klíčových faktorů, který přispěl k posunu ukrajinské pracovní síly směrem k odvětvím služeb.

4.6 Regresní analýza vztahu mezi zaměstnaností ukrajinských pracovníků a mírou nezaměstnanosti v ČR

Cílem provedené regresní analýzy bylo zjistit, zda existuje vztah mezi změnami zaměstnanosti ukrajinských pracovníků a změnami míry nezaměstnanosti v České republice. Analýza vychází z časové řady za období 2015–2024. Aby byla data vhodná pro regresní model, byly použity první diference přirozených logaritmů obou proměnných. Díky této úpravě lze regresní koeficient interpretovat jako elasticitu, tedy jako procentní změnu jedné proměnné v reakci na procentní změnu druhé.

Odhadnutý regresní model ukazuje, že mezi změnami zaměstnanosti ukrajinských pracovníků a změnami míry nezaměstnanosti existuje statisticky významný negativní vztah. Tento vztah potvrzuje regresní koeficient $b_1 = -1{,}6988$, který je statisticky významný na 5 % hladině významnosti ($p = 0{,}0056$), jak je uvedeno v tabulce 8. Jak je patrné také z grafu 5, regresní přímka má klesající sklon, což vizuálně potvrzuje negativní vztah mezi oběma proměnnými.

Tabulka 8. Výsledky lineární regresní analýzy. Hlavní ukazatele

	Koeficienty	Chyba stř. hodnoty	t Stat	Hodnota P
Konstanta	0,2440	0,0905	2,6976	0,0307
d_ln_zaměstnanci_UA	-1,6988	0,4306	-3,9452	0,0056

Zdroj: Vlastní zpracování dat dle ČSÚ (2026)

Interpretace regresního koeficientu naznačuje, že zvýšení tempa růstu zaměstnanosti Ukrajinců o 1 % je spojeno přibližně s 1,69% poklesem tempa růstu míry nezaměstnanosti. Tento výsledek odpovídá i skutečnému vývoji na českém trhu práce v letech 2022–2024, kdy do země přicházeli váleční uprchlíci z Ukrajiny a postupně se zapojovali do pracovního procesu. Jejich zaměstnávání pomáhalo pokrývat poptávku po pracovní síle, zejména v odvětvích, kde dlouhodobě chyběli pracovníci, a nevytvářelo výrazný konkurenční tlak na domácí zaměstnance.

Hodnota koeficientu determinace R^2ukazuje, že model vysvětluje přibližně 69 % variability změn míry nezaměstnanosti. Na časovou řadu tohoto typu jde o poměrně vysokou hodnotu, která naznačuje, že model dokáže vztah mezi sledovanými proměnnými poměrně dobře zachytit. Výsledky tak potvrzují závěr, že rostoucí zaměstnanost ukrajinských pracovníků

nebyla spojena se zvyšováním nezaměstnanosti v České republice, ale spíše s jejím poklesem.

Graf 5. Lineární regresní model: dopad růstu zaměstnanosti Ukrajinců na míru nezaměstnanosti v ČR

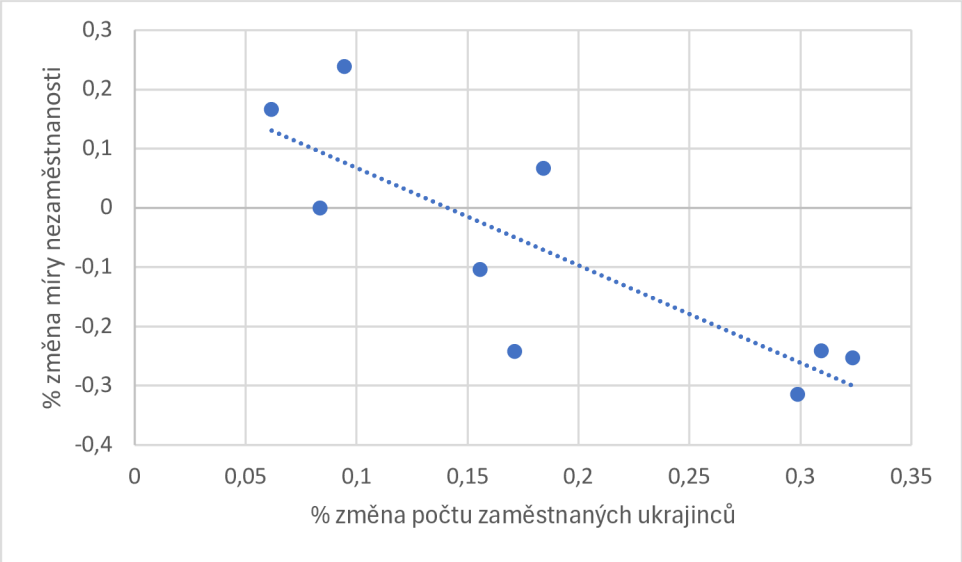

Zdroj: Vlastní zpracování dat dle ČSÚ (2026)

Je však nutné konstatovat, že i přes dobré vlastnosti modelu nelze jeho závěry zobecňovat na dlouhé období, vzhledem k tomu, že je specifikován v prvních diferencích logaritmovaných proměnných a že pokrývá období pouze 10 let. Diferencování odstraňuje dlouhodobé trendy v datech a soustředí analýzu na změny mezi jednotlivými obdobími. Model tak poskytuje informace zejména o krátkodobé dynamice sledovaného vztahu v daném období, zatímco případné dlouhodobé vztahy nelze na jeho základě spolehlivě identifikovat.

5 Výsledky

Na základě provedené analýzy lze konstatovat, že zaměstnanost občanů Ukrajiny v České republice vykazuje v analyzovaném období výrazně rostoucí trend. Již před rokem 2022 byli ukrajinští pracovníci jednou z nejvýznamnějších skupin zahraničních zaměstnanců na českém trhu práce. Po začátku ruské agrese proti Ukrajině však došlo k mimořádně dynamickému nárůstu jejich počtu.

Z grafů uvedených v předchozí kapitole vyplývá, že nejvýraznější změna nastala v roce 2022, kdy počet zaměstnaných občanů Ukrajiny meziročně výrazně vzrostl. Tento vývoj souvisí především s příchodem velkého počtu uprchlíků, kteří do České republiky přišli v důsledku války. Česká republika patří mezi země, které přijaly relativně vysoký počet ukrajinských uprchlíků v přepočtu na počet obyvatel, což se následně odrazilo také ve statistikách zaměstnanosti.

Analýza zároveň ukazuje, že se postupně měnil také podíl ukrajinských pracovníků na celkové zaměstnanosti cizinců. Zatímco v předchozích letech tvořili Ukrajinci relativně menší podíl mezi zaměstnanými cizinci, po roce 2022 jejich zastoupení výrazně vzrostlo. Stali se tak nejpočetnější skupinou zahraničních pracovníků.

Významnou změnou byla také proměna genderové struktury zaměstnanosti. V době před začátkem války převažovali mezi zaměstnanými Ukrajinci spíše muži, po roce 2022 došlo k výraznému nárůstu počtu žen. Tento vývoj souvisí s charakterem nucené migrace, kdy z Ukrajiny odcházely především ženy s dětmi, zatímco velká část mužů zůstávala v zemi v souvislosti s mobilizací.

Z hlediska odvětvové struktury zaměstnanosti lze pozorovat, že ukrajinští pracovníci byli dlouhodobě koncentrováni především v odvětvích, jako je zpracovatelský průmysl, stavebnictví nebo administrativní a podpůrné činnosti. Po roce 2022 se však jejich pracovní uplatnění postupně rozšiřuje i do dalších sektorů ekonomiky, například do dopravy a skladování, ubytování a pohostinství nebo do zdravotní a sociální péče. Tento vývoj může naznačovat postupnou integraci ukrajinských pracovníků do širšího spektra profesí na českém trhu práce.

Výsledky analýzy zároveň potvrzují, že se český pracovní trh byl schopen relativně rychle přizpůsobit ke zvýšení počtu pracovníků přicházejících z Ukrajiny. Roli pravděpodobně sehrál i dlouhodobý nedostatek pracovníků, který Ukrajinci pomáhají vyrovnávat.

Na druhou stranu je možné předpokládat, že část ukrajinských pracovníků pracuje na pozicích, které plně neodpovídají jejich kvalifikaci. Tento jev je v případě migrace poměrně běžný a souvisí s jazykovou bariérou, uznáváním kvalifikace a omezenými možnostmi vstupu do některých profesí.

Celkově lze konstatovat, že migrace z Ukrajiny po roce 2022 významně ovlivnila strukturu zahraniční zaměstnanosti v České republice. Ukrajinští pracovníci se stali důležitou součástí českého pracovního trhu a jejich přítomnost má významný vliv na fungování některých sektorů ekonomiky.

6 Závěr

Z výsledků práce jednoznačně vyplývá, že migrace z Ukrajiny měla v posledních letech významný dopad na vývoj českého pracovního trhu. Analýza zaměřená na vývoj zaměstnanosti občanů Ukrajiny v České republice ukázala, že ruská agrese proti Ukrajině zásadně proměnila jejich postavení na českém trhu práce.

Na základě provedené analýzy bylo zjištěno, že zaměstnanost ukrajinských občanů v České republice vykazuje dlouhodobě rostoucí trend, který se výrazně zrychlil po roce 2022. V důsledku ruské invaze došlo k příchodu velkého počtu uprchlíků z Ukrajiny, což se promítlo také do zaměstnanosti. Ukrajinci se tak stali nejpočetnější skupinou zahraničních pracovníků v České republice a jejich podíl na celkové zaměstnanosti cizinců se významně zvýšil.

Analýza dále ukázala, že v souvislosti s migrační vlnou po roce 2022 došlo také k určitým strukturálním změnám. Výrazně se změnila genderová struktura zaměstnanosti, kdy vzrostl podíl žen mezi zaměstnanými ukrajinskými pracovníky. Postupně se rovněž ukazuje, že pracovní uplatnění Ukrajinců se rozšiřuje do více oblastí české ekonomiky. Výsledky práce naznačují, že česká ekonomika dokázala poměrně rychle reagovat na zvýšený příchod pracovníků z Ukrajiny.

Skokový nárůst zaměstnanosti občanů Ukrajiny v roce 2022 také ukazuje, že velká část osob, které přišly do České republiky v důsledku války, nepřicházela primárně za účelem pracovní migrace. Přesto se většina z nich poměrně rychle zapojila na trh práce, i když ještě neovládala český jazyk nebo přijímala pracovní pozice, které plně neodpovídaly jejich kvalifikaci.

Současně je však možné předpokládat, že část ukrajinských pracovníků pracuje na pozicích, které plně neodpovídají jejich kvalifikaci. Do budoucna tak bude důležité sledovat další vývoj jejich integrace na českém trhu práce, zejména z hlediska kvalifikační struktury zaměstnanosti.

7 Seznam použitých zdrojů

AMIT, Karin; Marie JELÍNKOVÁ; Ewa ŚLĘZAK-BELOWSKA a Agnieszka BIELEWSKA, 2024. The Migration Decision-Making Process Among Ukrainian Refugees: Different Contexts of Reception.

CIPRA, Tomáš, 2013. *Finanční ekonometrie. 2. upravené vydání*. Praha: Ekopress. ISBN 978-80-86929-93-4.

ČSÚ, 2021a. *Zaměstnanost a pobyt cizinců podle státního občanství k 31. 12. 2021*. Online. 31. prosinec 2021. Dostupné z: https://csu.gov.cz/docs/107508/7c3dcaa3-78a7-219c-b2d0-6e2cb0c8254b/290027220302.pdf?version=1.0

ČSÚ, 2021b. *Zaměstnanost cizinců v regionech soudržnosti, krajích a okresech k 31. 12. 2021*. Online. 31. prosinec 2021. Dostupné z: https://csu.gov.cz/docs/107508/8cdd3017-646d-7b3a-59c5-11b30ec63553/290027220301.pdf?version=1.0

ČSÚ, 2021c. *Zaměstnanost v NH podle postavení v zaměstnání a odvětví*. Online. 2021. Dostupné z: https://csu.gov.cz/docs/107508/d8242413-79f9-e686-374b-804781d399de/2501322224.xlsx?version=1.0

ČSÚ, 2023. *Občané Ukrajiny s dlouhodobým nebo trvalých pobytem, vízy nad 90 dnů a dočasnou ochranou na území ČR*. Online. 12. leden 2023. Praha: ČSÚ. Dostupné z: https://csu.gov.cz/docs/107508/3e42d02d-13ca-8e85-2f9c-61f8cb3b12d2/29002623k3.docx?version=1.0

ČSÚ, 2026a. Ekonomická aktivita cizinců. *Statistika*. Online [vid. 2026-03-10]. Dostupné z: https://csu.gov.cz/ekonomicka-aktivita-cizincu

ČSÚ, 2026b. *Zaměstnaní cizinci podle státního občanství a pohlaví k 31. 12.* Online [vid. 2026-03-13]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&pvo=CIZ07&sp=A&pvokc=&katalog=31032&z=T

DANIELOVA, Linda; Radka PROKEŠOVÁ; Jitka VACKOVÁ; Renata ŠVESTKOVÁ a Lesia SHURANOVA, 2025. Selected socio-economic aspects of the integration of Ukrainians: Evidence from the Czech Republic. *Problems and Perspectives in Management*.

Online. **23**(1), 52–62. ISSN 17277051, 18105467. Dostupné z: doi:10.21511/ppm.23(1).2025.04

DOBIÁŠOVA, Monika, 2024. Postavení ukrajinských uprchlíků v Evropě – případová studie České republiky a Francie. **2024**.

EUROSTAT, 2025. File:Number of decisions on temporary protection 2025M09V3.png. *Number of decisions on temporary protection 2025M09V3.png*. Online [vid. 2025-11-20]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Number_of_decisions_on_temporary_protection_2025M09V3.png

HINDLS, Richard; Stanislava HRONOVÁ a Jan SEGER, 2006. *Statistika pro ekonomy*. Praha: Professional publishing. ISBN 80-86419-99-1.

HOLÝ, Dalibor, 2024. Bez cizinců to už nepůjde. *Bez cizinců to už nepůjde*. Online. Dostupné z: https://statistikaamy.csu.gov.cz/bez-cizincu-to-uz-nepujde

INTERNATIONAL LABOUR ORGANIZATION, 1949. *C097 - Migration for Employment Convention (Revised), 1949 (No. 97)*. Online. 1. červenec 1949. Dostupné z: https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/ILO_C_097.pdf

JUREČKA, Václav; Martin MACHÁČEK a kolektiv, 2023. *Makroekonomie 4., aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-3635-3.

KACZOR, Pavel, 2024. *Trh práce v ČR*. ISBN 978-80-245-2513-6.

MPSV, 2019. *Analýza neobsazenosti volných pracovních míst podle profese (2019)*. Online. Dostupné z: https://data.mpsv.cz/web/data/vizualizace11?rok=2019&ctvrtleti=4&czIscoAgregace=1

MPSV, 2020. Analýza neobsazenosti volných pracovních míst podle profese (2020). *Open data*. Online [vid. 2026-01-26]. Dostupné z: https://data.mpsv.cz/web/data/vizualizace11

MPSV, 2021. Analýza neobsazenosti volných pracovních míst podle profese (2021). *Open data*. Online [vid. 2026-01-26]. Dostupné z: https://data.mpsv.cz/web/data/vizualizace11

MPSV, 2025. Uprchlíci z Ukrajiny dál posilují českou ekonomiku: příjmy do rozpočtu převyšují výdaje na pomoc. *MPSV*. Online [vid. 2026-03-10]. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/uprchlici-z-ukrajiny-dal-posiluji-ceskou-ekonomiku-prijmy-do-rozpoctu-prevysuji-vydaje-na-pomoc

RADA EU, 2022. Ukrajina: Rada jednomyslně zavedla dočasnou ochranu osob prchajících před válkou. *Consilium*. Online [vid. 2025-11-20]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/03/04/ukraine-council-introduces-temporary-protection-for-persons-fleeing-the-war/

SPRÁVA UPRCHLICKÝCH ZAŘÍZENÍ MV, 2024. Za nostrifikaci si cizinci s dočasnou ochranou zaplatí až od září. Online. Dostupné z: https://www.integracnicentra.cz/headlines/cizincum-s-docasnou-ochranou-konci-osvobozeni-od-poplatku-za-nostrifikaci/

SPURNÝ, Martin a Paulína TABERY, 2025. *Integrace ukrajinských uprchlíků: trh práce, bydlení, znalost češtiny a vzdělávání dětí*. Online. 2025. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/images/articles/files/5935/vyzkumnazpravahlasukrajincuvlna8vlna9.pdf

ŠAFÁŘOVÁ, Kateřina; Martina KAVANOVÁ; Michael ŠKVRŇÁK; Lucie MARKOVÁ; Michal KUNC a Daniel PROKOP, 2023. Integrace uprchlíků na trhu práce a v bydlení. Online. Dostupné z: https://www.paqresearch.cz/content/files/2023/10/PAQ_Hlas_Ukrajincu_Prace_bydleni_FINAL.pdf

UNHCR, 2025. „Refugees“ and „Migrants“ – Frequently Asked Questions (FAQs). *UNHCR US*. Online [vid. 2025-10-21]. Dostupné z: https://www.unhcr.org/us/news/stories/refugees-and-migrants-frequently-asked-questions-faqs

VEJMĚLEK, Jan; Václav ŽĎÁREK a KOLEKTIV, 2025. *Makroekonomická analýza – od teorie k aplikaci*. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-3735-0.

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratek

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1. Kategorie čisté hodinové mzdy u uprchlíků, kteří pracují v ČR (%) 22
Obrázek 2. Příjmy a výdaje státního rozpočtu spojené s ukrajinskými uprchlíky 24

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1. Faktory výběru země usídlení ze strany respondentů 16
Tabulka 2. Zaměstnaní cizinci ze Slovenska k 31. 12. 26
Tabulka 3. Zaměstnaní cizinci z Ukrajiny k 31. 12. 27
Tabulka 4. Dynamika růstu ukrajinských zaměstnanců v rámci celkové zaměstnanosti cizinců (2015–2024) 28
Tabulka 5. Vývoj genderové struktury ukrajinských pracovníků v letech 2017–2024 31
Tabulka 6. Podíl ukrajinských pracovníků na celkové zaměstnanosti cizinců v jednotlivých odvětvích klasifikace CZ-NACE v letech 2021 a 2024. Absolutní změna a tempo růstu podílu. 33
Tabulka 7. Podíl ukrajinských zaměstnanců v jednotlivých odvětvích CZ-NACE na jejich celkové zaměstnanosti v letech 2021 a 2024. Absolutní změna a tempo růstu podílu. 37
Tabulka 8. Výsledky lineární regresní analýzy. Hlavní ukazatele 42

8.3 Seznam grafů

Graf 1. Vývoj zaměstnanosti cizinců ze Slovenska a Ukrajiny v ČR (2015–2024) 25
Graf 2. Vývoj genderové struktury ukrajinských pracovníků (2017–2024) 30
Graf 3. Demografická struktura zaměstnanců z Ukrajiny v roce 2021 30
Graf 4. Demografická struktura zaměstnanců z Ukrajiny v roce 2024 31
Graf 5. Lineární regresní model: dopad růstu zaměstnanosti Ukrajinců na míru nezaměstnanosti v ČR 43

8.4 Seznam použitých zkratek

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

CSÚ – Český statistický úřad

ČR – Česká republika

EU – Evropská unie

HDP – Hrubý domácí produkt

CZ-NACE – **N**omenclature statistique des **a**ctivités économiques dans la **C**ommunauté **e**uropéenne

CZ-ISCO – International Standard Classification of Occupations

COVID-19 – Coronavirus Disease; rok objevení - (2019)

9 Přílohy

Příloha A: Výchozí tabulka pro vypočet zaměstnanosti cizinců podle státního občanství a pohlaví (2015–2024), její první diference a koeficient růstu

Příloha B: Výchozí tabulka pro vypočet lineární regrese

Příloha C: Podíl ukrajinských pracovníků na celkové zaměstnanosti cizinců v jednotlivých odvětvích klasifikace CZ-NACE